

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.69, tel. (+373) 22 23 25 79, fax (+373) 22 23 30 20,

www.ccrm.md, e-mail: ccrm@ccrm.md

nr.

07/1-1267

din

06. 10. 2015

**Dlui Andrian CANDU,
Președintele Parlamentului
Republicii Moldova**

Stimate domnule președinte,

Curtea de Conturi, în temeiul art.133 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova și art.8 din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, a întocmit și Vă remite Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raportul anual 2014), aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 35 din 25.09.2015, pentru informare și examinare.

Anexă:

Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raportul anual 2014) – 1 ex.;

Proiectul hotărârii Parlamentului „Privind Raportul Curții de Conturi asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și a patrimoniului public în anul 2014”.

Cu respect,

Serafim URECHEAN
Președintele Curții de Conturi

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI	
REPUBLICII MOLDOVE	
D.D.P. Nr. 2141	
-06-	10 2015
Ort: _____	

PARLAMENTUL
REPUBLICII MOLDOVA

ПАРЛАМЕНТ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

HOTĂRÎRE
privind Raportul Curții de Conturi asupra administrării și întrebuințării
resurselor financiare publice și a patrimoniului public în anul 2014

nr. ____ din ____ 2015

În conformitate cu art.8 alin.(1) lit.b) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 5 decembrie 2008, Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art.1. – Se ia act de Raportul Curții de Conturi asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și a patrimoniului public în anul 2014.

Art.2. – Se constată necesitatea consolidării managementului în cadrul autorităților/instituțiilor publice, care să asigure respectarea principiilor legalității și regularității, implicit, a economicității, eficienței și eficacității, în vederea responsabilizării pentru buna guvernare.

Art.3. – Guvernul va asigura implementarea recomandărilor Curții de Conturi expuse în Raport și va informa Parlamentul, inclusiv:

- va impune autorităților/entităților publice agenda de a se conforma prin acțiuni punctuale de implementare a recomandărilor Curții, prezentîndu-le Parlamentului și ISA nu mai tîrziu de 1 decembrie 2015;
- va dispune un plan de acțiuni referitoare la auditul Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2014 și asupra datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2014 și va informa Curtea de Conturi și Parlamentului asupra progreselor înregistrate, pînă în data de 31 ianuarie 2016;
- va forma o comisie specială, care va revizui durata și validitatea datoriilor contribuabililor față de componentele sistemului bugetar, va asigura un monitoring aferent soluționării datoriilor compromise, Parlamentului fiindu-i prezentat un raport către 31 martie 2016;
- va cere Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei soluții cu privire la veniturile necollectate, inclusiv a celor ținute la evidența specială și a celor imposibil de colectat, în conformitate cu hotărîrile judecătorești, va stabili și va aproba sursa de acoperire, care ar proteja drepturile beneficiarilor de prestații sociale și va prezenta un raport Parlamentului către data de 31 martie 2016;
- va constitui o comisie specială pentru o evaluare adițională a companiei publice "Teleradio-Moldova" în sensul cuantificării slăbiciunilor instituționale și operării modificărilor cu scopul afirmării principiilor bunei guvernări, rezultatele fiind prezentate Parlamentului către iunie 2016.

Art.4. – Comisiile parlamentare de profil, de comun cu autoritățile publice de resort, vor examina recomandările expuse în raportul Curții de Conturi și vor întreprinde măsuri aferente implementării acestora.

Art.5. – Curtea de Conturi, va continua procesul de dezvoltare a auditului public extern prin consolidarea capacităților instituționale în calitate de Instituție Supremă de Audit.

Art.6. – Monitorizarea executării prezentei hotărîri se pune în sarcina comisiei Economie, Buget și Finanțe a Parlamentului.

Art.7. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎREA nr.35
din 25 septembrie 2015

cu privire la aprobarea Raportului asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raportul anual 2014)

În conformitate cu art.133 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, art.8 alin.(1) lit.b) și alin.(3), art.15 alin.(2) și alin.(4), art.16 lit.h) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raportul anual 2014) și se prezintă Parlamentului Republicii Moldova.

2. Prezenta Hotărîre și Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raportul anual 2014) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Serafim URECHEAN,
Președintele Curții de Conturi

Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr.35 din 25 septembrie 2015

RAPORTUL
asupra administrării și întrebuințării
resurselor financiare publice
și patrimoniului public
(Raportul anual 2014)

Chișinău, 2015

CUPRINS

ACRONIME	3
REZUMAT EXECUTIV	5
INTRODUCERE	10
CAPITOLUL I. PREZENTARE GENERALĂ	13
CAPITOLUL II. EVALUAREA SISTEMULUI DE MANAGEMENT FINANCIAR ȘI CONTROL	21
CAPITOLUL III. ADMINISTRAREA FINANTELOR PUBLICE	23
CAPITOLUL IV. ADMINISTRAREA PATRIMONIULUI PUBLIC ȘI GESTIUNEA ECONOMICO-FINANCIARĂ CORPORATIVĂ CU PARTICIPAREA STATULUI	40
CAPITOLUL V. GESTIUNEA RESURSELOR PROVENITE DIN FONDURI EXTERNE	47
CAPITOLUL VI. AUDITURILE DE PERFORMANȚĂ	49
CAPITOLUL VII. AUDITURILE TEMATICE	58
CAPITOLUL VIII. AUDITURILE TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE	67
ÎNCHEIERE	71
ANEXE	72

ACRONIME

AAP	Agencia Achiziții Publice
AAPC	Autorități ale administrației publice centrale
AAPL	Autorități ale administrației publice locale
AIPA	Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
APC	Autorități publice centrale
BASS	Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat
BC	Bancă comercială
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BM	Banca Mondială
BNM	Banca Națională a Moldovei
BPN	Bugetul public național
BS	Bugetul de stat
BUAT	Bugetul unităților administrativ-teritoriale
CGE	Centrul de Guvernare Electronică
CCRM	Curtea de Conturi a Republicii Moldova
CNA	Centrul Național Anticorupție
CMC	Consiliul municipal Chișinău
CNAM	Compania Națională de Asigurări în Medicină
CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale
DASPF	Direcția de asistență socială și protecție a familiei
FAOAM	Fondurile Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală
FEE	Fondul de Eficiență Energetică
FEN	Fondul Ecologic Național
FMI	Fondul Monetar Internațional
IPNA	Instituția Publică Națională a Audiovizualului
IFPS	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat
IMSP	Instituție medico-sanitară publică
INTOSAI	Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit
ISA	Instituție Supremă de Audit
ISSAI	Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit
ÎSP	Instituție de învățământ secundar profesional
Î.S.	Întreprindere de stat
Î.M.	Întreprindere municipală
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
ME	Ministerul Educației
MDRC	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
MF	Ministerul Finanțelor
MFC	Management financiar și control
MMPSF	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
MTIC	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

MO	Monitorul Oficial al Republicii Moldova
PIB	Produsul Intern Brut
PGRAP	Platforma guvernamentală de registre și acte permise
OCT	Oficiul cadastral teritorial
ONAS	Oficiul Național de Audit din Suedia
S.A.	Societate pe acțiuni
SGBD	Sistem de gestiune a bazelor de date
SIA RSAP	Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice”
SPB „Constructorul”	Sanatoriul-Preventoriu de Bază „Constructorul”
S.R.L.	Societate cu răspundere limitată
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UE	Uniunea Europeană
UERT	Uniunea Europeană de Radioteleviziune
TI	Tehnologii informaționale
TVA	Taxa pe valoarea adăugată
SSA	Serviciul de Stat de Arhivă
SSCS	Serviciul de Stat de Curieri Speciali
VMS	Valori mobiliare de stat

REZUMAT EXECUTIV

Cu prilejul bilanțului anual 2014, Plenul Curții de Conturi dorește să rețină atenția cititorului asupra principalelor aspecte abordate în *Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public*.

Ce am auditat?

La baza acestui Raport sînt constatările, concluziile și analizele din rapoartele elaborate (36) ca urmare a misiunilor de audit (32) la diverse instituții publice (481), precum și generalizările făcute. În acest sens, instituțiilor auditate le-au fost dispuse 629 de recomandări.

Ce deficiențe majore am depistat?

În linii generale, institutul *Managementului Financiar și Control* se află în stadiu incipient, respectiv, este unul subdezvoltat. În acest sens, este necesar de punctat cele mai evidente carențe:

- implementarea lentă și nesistemică a Legii cu privire la controlul financiar public intern. Top-managementul autorităților și entităților ignoră principiile bunei guvernări, nu acordă atenție potrivită consolidării sistemelor MFC, nu recrutează, nu instruește și nu motivează personalul cu funcții de audit intern;
- evaluările și prognozele fiscal-bugetare nu întrunesc fundamentări temeinice, respectiv, nu sînt credibile;
- alocarea resurselor financiare, de regulă, nu corespunde priorităților strategice și vice versa. Bugetarea pe programe nu cuprinde criterii aferente evaluării rezultatelor în raport cu alocațiile/costurile, indicatorii de rezultat nu conțin repere pentru o evaluare/măsurare adecvată;
- gestionarea bunurilor publice se admite în condițiile nelegalizării, neinventarierii și neînregistrării complete, cu divizări ambigue/arbitrare a proprietăților publice de stat, municipale/locale și private;
- cadrul legal aplicabil perioadei auditate și procedurile aferente domeniului achiziții publice conțin lacune cu efecte de abuz/trafic de influență și sustragere de fonduri;
- unitățile economice cu participarea statului sînt gestionate în mod defectuos, consiliile de administrare și managementul corporativ desemnate de autoritățile publice centrale și locale nu sînt orientate, respectiv, nu contribuie la obținerea rezultatelor de cost-eficiență și profitabilitate;
- înțelegerea sau conștientizarea conceptului de prestare a serviciilor destinate cetățenilor este deficitară. Absența, pe scară largă, a unor preocupări punctuale referitor la utilizarea fondurilor publice conform principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

Suplimentar la cele menționate, s-a constatat că:

- valoarea erorilor de contabilizare a neregulilor și abaterilor menționate ajunge la suma de 4,72 miliarde lei;
- entitățile publice auditate nu demonstrează preocuparea necesară pentru o abordare sistemică și cuprinzătoare a recomandărilor Curții de Conturi, deseori această practică se rezumă la unele exerciții superficiale. În același timp, se relevă că pe parcursul misiunilor de audit entitățile auditate au întreprins o serie de măsuri pentru remedierea deficiențelor în valoare de circa 801,6 milioane lei;
- în 6 cazuri în care au existat suspiciuni rezonabile de fraudă sau de corupție, fiind transmise organelor de drept, au fost inițiate proceduri sau investigații penale.

Referitor la exercițiul bugetar *la nivel central*, cele mai semnificative constatări sînt:

- Raportul Guvernului cu privire la executarea bugetului de stat este considerat drept unul fidel, cu excepția neraportării unor angajamente ale statului. În același timp, Raportul indică asupra deficiențelor semnificative în ceea ce privește proiecțiile fiscal-bugetare, colectarea precară a veniturilor, strategiile neajustate privind investițiile capitale, gestionarea neconformă a Fondului de rezervă, creșterea continuă a datoriilor și creanțelor în lipsa unui suport financiar, precum și semnele evidente ale unei datorii publice în continuă creștere și nesustenabilă;
- mecanismul actual de prevenire și combatere a practicilor anticoncurențiale se bazează mai degrabă pe sesizare decît pe implementarea unui sistem eficient de identificare a cazurilor prioritare în baza impactului potențial al acestora asupra performanței pe piață și a consumatorului;
- domeniul energiei alternative nu are o bază instituțională, respectiv, normativă suficientă și axată pe clauze comunitare. Proiectele, în acest sens, inclusiv cu suportul partenerilor de dezvoltare, se implementează lent, resursele financiare fiind debursate la un nivel considerabil de scăzut;
- Compania Națională de Stat „Teleradio-Moldova”, mizînd pe subvențiile bugetare, nu acordă atenție cuvenită atragerii surselor pasibile de venituri din serviciile prestate și celor provenite din locațiunea bunurilor publice. În același timp, ISA atenționează asupra faptului că Compania a admis iregularități semnificative, mai cu seamă fiind cuantificați indici de fraudă.

Referitor la executarea *bugetului asigurărilor sociale de stat*:

- exercițiul bugetar gestionat de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost însoțit de anumite abateri și nereguli, în special ce țin de identificarea și evidența contribuitorilor, respectiv, neîncasarea integrală a plăților către bugetul asigurărilor sociale de stat, în consecință are loc creșterea restanțelor (pe de o parte) și ponderea ascendentă a transferurilor din bugetul de stat (pe de altă parte).

Administrarea *fondurilor de asigurări medicale* este însoțită de anumite nereguli, cum ar fi:

- activitatea Comisiei mixte (Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină etc.) nu este una conformă cadrului juridic, deciziile acestora avînd impact asupra formării unor obligațiuni semnificative (230,0 milioane lei) față de

beneficiarii proiectelor de investiții, în absența unui suport financiar, și neîndeplinirea totală a recomandărilor Curții de Conturi;

- gestiunea FAOM se efectuează în lipsa criteriilor de cost-eficiență și rezultate, respectiv, activitățile entităților nefiind orientate la indici-cheie.

În cadrul exercițiului bugetar *la scară locală*, se rezumă:

- un deficit de înțelegere a principiilor bunei guvernări, activele economice, inclusiv fondurile imobiliare fiind gestionate în mod defectuos, impactul constituind neîncasarea veniturilor pasibile consolidării autonomiei financiare;
- o preocupare contraindicată privind implementarea sistemelor MFC și un management financiar-contabil contrar bunei gestiuni economico-financiare;
- necesitatea ajustării cadrului metodologic privind reglementarea relațiilor interbugetare pentru toate nivelurile guvernării locale.

Consecințe

Impactul unui management necorespunzător al instituțiilor publice, care nu aplică adecvat principiile economicității, eficienței și eficacității, rezidă în calitatea redusă a raportării financiare și rezultatelor per domeniu și se exprimă prin:

- utilizarea irațională a resurselor disponibile, cu efecte contrare realizării obiectivelor economico-sociale;
- lipsa de rezultate vizibile și de criterii de referință, care subminează transparența și posibilitatea de stabilire a priorităților pe bază de fapte;
- limitarea posibilităților de implementare a acordurilor internaționale cu partenerii de dezvoltare, în special UE, FMI și BM. Respectivul mediu nefavorabil generează constrângeri financiare și posibile riscuri de nesustenabilitate bugetară; precum și
- erodarea încrederii publicului în reprezentanții aleși și responsabili de demnitate publică.

Ce recomandăm forului legislativ?

Instituția Supremă de Audit a formulat și recomandă Parlamentului următoarele.

Să solicite Guvernului:

- introducerea fără echivoc de către instituțiile publice a unor practici privind elaborarea și implementarea recomandărilor Curții de Conturi;
- implementarea procedurilor anuale clare și transparente de responsabilizare a managerilor instituțiilor publice în ceea ce privește calitatea rapoartelor aferente exercițiului bugetar și rezultatelor activității;
- promovarea reformelor în domeniul contabilității, în special cu referire la principiul angajamentelor;
- asumarea de către autorități și instituții, la nivel de top-management, a principiilor și rigorilor sistemelor MFC;

- nivelul administrației centrale:

- elaborarea unui plan de acțiuni cu privire la modul de abordare a recomandărilor referitoare la auditul Raportului privind executarea bugetului de stat în 2014;
- implementarea unui program de asigurare a bunei calități de raportare a datoriei interne, a creanțelor și datoriilor din sectorul public;
- instituirea unei comisii pentru revizuirea termenelor și relevanței datoriilor contribuabililor față de componentele BPN, respectiv, aprobarea unui mecanism de gestionare a datoriilor compromise.

Se recomandă Parlamentului:

- la adoptarea Legii bugetului de stat pentru 2016, să asigure corelarea previziunilor macroeconomice și parametrilor (limitelor) Cadrului Bugetar pe Termen Mediu, precum și plafonarea alocațiilor capitale;
- introducerea procedurii de facilitare a interacțiunii și supravegherii parlamentare a Băncii Naționale a Moldovei, în condițiile autonomiei instituționale, și să ceară managementului instituțional specificarea veniturilor destinate finanțării devizului de cheltuieli, cu respectarea principiilor de transparență și economicitate la elaborarea acestora;
- să revizuiască cadrul juridic cu privire la remunerarea autorităților publice cu funcții de reglementare, prin asigurarea principiilor uniforme și a criteriilor de performanță în acest sens;
- să organizeze o audiere publică cu autoritățile de resort privind identificarea deficiențelor managementului datoriei sectorului public, înființarea în acest scop a unei comisii pentru evaluarea și expertizarea riscurilor pasibile, diversificarea instrumentelor de atragere a resurselor financiare și raționalizarea costurilor de deservire. Inițierea modificării legislației pentru redefinirea competențelor exclusive ale Parlamentului în domeniul acordării garanțiilor de stat;
- să inițieze măsuri guvernamentale de reformare a mecanismelor de responsabilizare și control implementate de către autoritățile relevante cu privire la activitatea funcționarilor care reprezintă statul în societățile cu cotă majoritară, precum și sistemul de remunerare pentru a fi axat la criterii de performanță;
- să urmărească cu atenție modul în care Guvernul stabilește responsabilitățile sale de proprietate în raport cu întreprinderile de stat, cu accent pe elaborarea și monitorizarea indicatorilor de performanță;
- să inițieze controlul parlamentar asupra serviciilor acordate cetățenilor de către întreprinderile de stat;
- să urgenteze procedurile aferente aprobării modificărilor/completărilor cadrului juridic de reglementare a domeniului de eficiență energetică;
- să inițieze o audiere publică cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor privind gestionarea activelor din cadrul ministerelor și a instituțiilor subordonate acestuia, cât și a acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor înaintate de Curtea de Conturi;

- să solicite Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor informații privind acțiunile întreprinse în urma recomandărilor înaintate de Curtea de Conturi referitor la gestionarea activelor de către instituțiile subordonate acestuia;
- să constituie o comisie specială pentru analiza strategică a statutului Companiei publice „Teleradio-Moldova” în scopul operării unor schimbări constante aferente sporirii calității politicilor de profil, precum și managementului activității;
- să asigure un suport adițional inițiativelor Guvernului în vederea reformelor, prin impulsionearea realizării obiectivelor aferente domeniului de dezvoltare și implementare a tehnologiilor informaționale prevăzute de Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2020 și Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”;
- să organizeze o audiere publică cu Consiliul Concurenței privind strategiile și planurile sale de realizare a obiectivelor stabilite, controlul din partea managementului și cerințele de raportare;

De asemenea, să solicite Guvernului privind:

- *asigurările sociale de stat:*

- a) inițierea completării Codului fiscal cu un titlu special referitor la contribuțiile de asigurări sociale de stat, prin redefinirea bazei de constituire a veniturilor proprii aferente BASS;
- b) monitorizarea implementării proiectului "Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială", prin identificarea riscurilor adiționale;

- *asigurările de sănătate:*

- a) stabilirea indicatorilor-cheie de cost-eficiență, calitate și performanță - drept parte componentă a bugetului consolidat FAOAM;

- *administrația publică locală:*

- c) o implicare punctuală a ministerelor și altor instituții publice centrale în ajustarea cadrului regulator aferent descentralizării și afirmării autonomiei decizionale și financiare de nivel local;
- a) o preocupare adițională asistenței/instruirii persoanelor cu funcții din cadrul administrației publice locale, în vederea promovării unui management financiar guvernat de buna gestiune economico-financiară.

INTRODUCERE

Curtea de Conturi este autoritatea supremă de audit, înființată în 1994 în temeiul Constituției Republicii Moldova (art.133), în scopul exercitării controlului asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public. Curtea de Conturi (CCRM), la începutul activității, ca și alte instituții similare din afară, și-a axat controlul asupra cheltuielilor publice, urmărind conformitatea acestora cu legile în vigoare, iar ulterior și-a direcționat controlul, implicit, auditul asupra economicității și eficienței lor.

Astfel, în contextul proceselor de eurointegrare, Curtea de Conturi a devenit și se afirmă drept membru activ al organismelor internaționale și europene de profil. Conform directivelor forurilor internaționale, *„Instituțiile supreme de control joacă un rol important în cadrul noțiunii instituționale a statului democratic. Lor li se conferă o mare independență față de puterea executivă și mai mult sau mai puțin față de puterea legislativă, în scopul de a putea să-și îndeplinească mandatul de a cerceta posibilitatea și legalitatea cheltuielilor publice, adesea economicitatea și eficiența și, uneori, eficacitatea operațiunilor sectorului public”*.

Auditul public extern reprezintă un element fundamental în asigurarea unor standarde înalte în domeniul managementului finanțelor publice – cheazăia bunei guvernări, creînd premise pentru o dezvoltare economică durabilă și o bunăstare satisfăcătoare pentru cetățeni.

Obiectivele activității de audit ale Instituției Supreme de Audit (ISA) sînt: evaluarea regularității, legalității, conformității, economicității, eficienței și eficacității gestionării resurselor publice; promovarea standardelor recunoscute internațional privind transparența și responsabilitatea în domeniul managementului finanțelor publice; asigurarea transparenței prin informarea autorităților publice responsabile și a publicului larg despre constatările și recomandările sale.

Recomandările formulate de Curtea de Conturi pentru remedierea și înlăturarea abaterilor, neregulilor și deficiențelor identificate de auditorii publici externi trebuie să constituie, pentru entitățile verificate, instrumentele prin care să-și îmbunătățească activitatea de administrare a resurselor sectorului public, să-și amplifice performanța utilizării acestora și să aducă un plus de valoare în ceea ce privește managementul financiar.

În cadrul Planului de acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană, autoritățile statului și-au asumat inclusiv angajamentul să asigure funcționarea unei ISA în conformitate cu standardele internaționale de audit ale INTOSAI și cu bunele practici aferente auditului public extern. De asemenea, Curtea de Conturi este abilitată cu atribuții de audit al finanțelor Uniunii Europene (UE).

În prezent, Curtea de Conturi parcurge un proces continuu de reorganizare și consolidare a capacităților instituționale, beneficiind în acest sens de suportul plinar al partenerilor strategici, obiectivele de dezvoltare fiind implementate în cadrul a 3 proiecte conexe de asistență tehnică, și anume:

- Proiectul Oficiului Național de Audit din Suedia (etapa a III-a, 2013-2015);
- Proiectul de înfrățire (Twinning), susținut de UE (inițiat în septembrie 2014 în

parteneriat cu oficiile de audit din Finlanda și Spania);

- Proiectul privind consolidarea capacităților ISA, finanțat de Banca Mondială prin intermediul Fondului fiduciar (februarie 2014 – noiembrie 2015).

În cadrul proiectelor nominalizate, CCRM beneficiază de asistență tehnică în materie de:

- dezvoltare a abilităților privind auditul financiar (ONAS);
- însușire a instrumentelor aferente auditului de sistem și auditului fondurilor UE; revizuire a cadrului legal-normativ instituțional (Twinning);
- aprofundare a cunoștințelor/capacităților privind auditul de performanță și auditul tehnologiilor informaționale (BM).

Activitățile vizate sînt realizate prin produse aferente, cum ar fi: norme metodologice, misiuni de audit-pilot, sesiuni de instruire etc.

În același timp, suportul și consilierea partenerilor de dezvoltare conferă Curții de Conturi abilitățile necesare și complementare realizării obiectivelor guvernării, prin:

- *consolidarea auditului public extern asupra utilizării finanțelor publice în contextul afirmării Curții de Conturi în calitate de Instituție Supremă de Audit și*
- *perfecționarea mecanismului de valorificare a rezultatelor auditului public extern, prin definirea mai clară a procedurilor și a interacțiunii dintre Curtea de Conturi, Legislativ și Executiv.*

În scopul transpunerii bunelor practici aferente auditului public extern, Plenul Curții de Conturi și-a asumat angajamentul de aliniere la standardele internaționale, aprobînd în acest sens Hotărîrile nr.60 din 11.12.2013 și nr.7 din 10.03.2014, prin care s-a cerut expres auditorilor publici externi efectuarea misiunilor de audit în strictă conformitate cu prevederile și în limitele ISSAI.

Astfel, începînd cu 2014, angajații Curții și-au planificat, realizat și raportat activitățile de audit conform principiilor cuprinse în Standardele Internaționale de Audit INTOSAI.

Conform rigorilor auditului public extern, Curtea de Conturi aplică standardele **auditului financiar, auditului de conformitate și celui de performanță**.

Obiectivul **auditului financiar** constă în evaluarea situațiilor financiare în raport cu cadrul de raportare financiar aplicabil și este în mod prioritar orientat către entitățile auditate, întrucît scopul este de a oferi o asigurare că situațiile financiare sînt corecte, fiabile și complete.

Auditul de conformitate are drept obiectiv evaluarea conformității procedurilor și a proceselor domeniilor selectate spre auditare, pentru a determina dacă activitățile entității sînt conforme cu actele legislative și reglementările aferente administrării instituției. Rezultatele auditului de conformitate sînt adresate factorilor de decizie (Parlament, Guvern, entitatea auditată), pentru a cunoaște nivelul de conformitate a cheltuirii banului public.

Auditul performanței, în termenii INTOSAI, este definit ca „*un audit al economicității, eficienței și eficacității cu care entitatea auditată își utilizează resursele în îndeplinirea responsabilităților pe care le are*”.

Anual Curtea de Conturi prezintă Parlamentului Raportul asupra administrării și întrebuintării resurselor financiare publice și patrimoniului public, în scopul informării

cu privire la principalele constatări și concluzii rezultate din activitatea de audit și posibilele soluții ce ar contribui la afirmarea responsabilității și a managementului orientat spre rezultate.

Constatările Curții de Conturi referitoare la exercițiul bugetar expirat al bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și concluziile/recomandările cu privire la domeniile semnificative supuse auditului trebuie să servească repere pentru îmbunătățirea managementului finanțelor publice.

Prezentul Raport se referă, în principal, la exercițiul bugetar 2014 și reprezintă o sinteză a activității de audit public extern cuprinsă în perioada octombrie 2014 - septembrie 2015, fiind structurat în 8 capitole:

Capitolul unu. Prezentare generală

Capitolul doi. Evaluarea sistemului de management financiar și control

Capitolul trei. Administrarea finanțelor publice

Capitolul patru. Administrarea patrimoniului public și gestiunea economico-financiară corporativă cu participarea statului

Capitolul cinci. Gestiunea resurselor provenite din fonduri externe

Capitolul șase. Auditurile de performanță

Capitolul șapte. Auditurile tematice

Capitolul opt. Auditurile Tehnologiilor Informaționale

Anexa nr.1, care conține lista hotărârilor adoptate de Plenul Curții de Conturi în perioada de referință și entităților auditate;

Anexa nr.2, care cuprinde un sumar al opiniilor și concluziilor exprimate de auditorii ISA ca rezultat al misiunilor de audit;

Anexa nr.3, cu cele mai semnificative modificări/armonizări ale cadrului legislativ național și celui regulator intradepartamental;

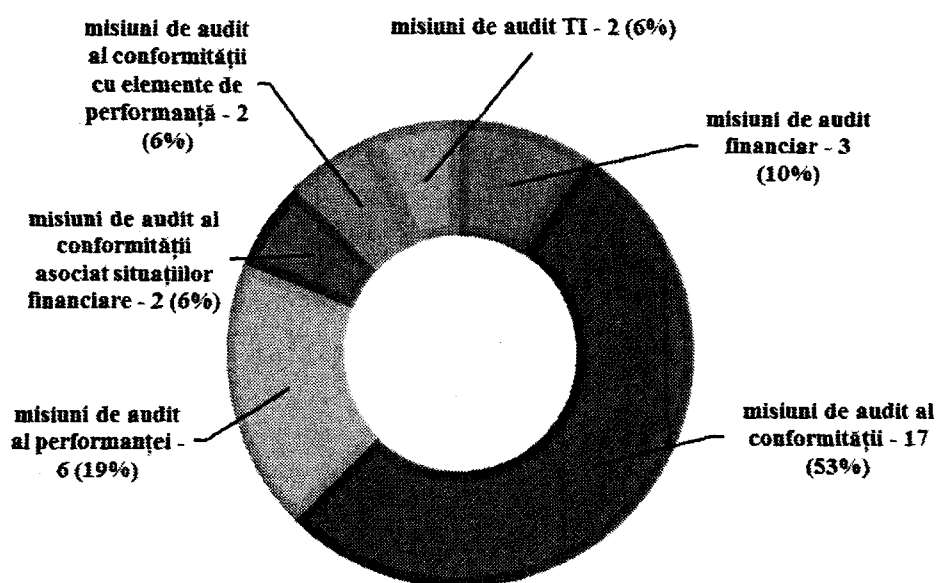
Anexa nr.4, care integrează rezultatele examinării materialelor Curții de Conturi de către organele de drept.

CAPITOLUL I. PREZENTARE GENERALĂ

Activitatea de audit

Potrivit competențelor conferite de Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, precum și Programului anual al activității de audit¹, subdiviziunile CCRM au efectuat, în perioada octombrie 2014 - septembrie 2015, per total 32 misiuni de audit la 481 de entități², care s-au finalizat cu adoptarea a 32 de hotărâri și aprobarea a 36 rapoarte de audit³. *(Informațiile detaliate privind rapoartele particulare de audit pot fi accesate pe site-ul ISA: www.ccrm.md).*

Astfel, activitățile de audit au cuprins în perioada de referință 3 misiuni de audit financiar, 17 misiuni de audit al conformității, 6 misiuni de audit al performanței, 2 misiuni de audit TI, 2 misiuni de audit al conformității asociat situațiilor financiare și 2 misiuni de audit al conformității cu elemente de performanță (a se vedea figura de mai jos).

Conform diagramei, auditurile de conformitate predomină, cauza fiind starea perpetuă de indisciplină financiară/managerială și de ignorare a exigențelor legale/regulamentare în gestionarea fondurilor publice.

La finele misiunilor de audit, în baza probelor de audit obținute, au fost exprimate 6 opinii asupra situațiilor financiare și formulate 41 de

¹ Hotărârea Curții de Conturi nr.61 din 11.12.2013 „Privind aprobarea Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2014” (cu modificările și completările ulterioare) și Hotărârea Curții de Conturi nr.57 din 08.12.2014 „Privind aprobarea Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2015” (cu modificările și completările ulterioare).

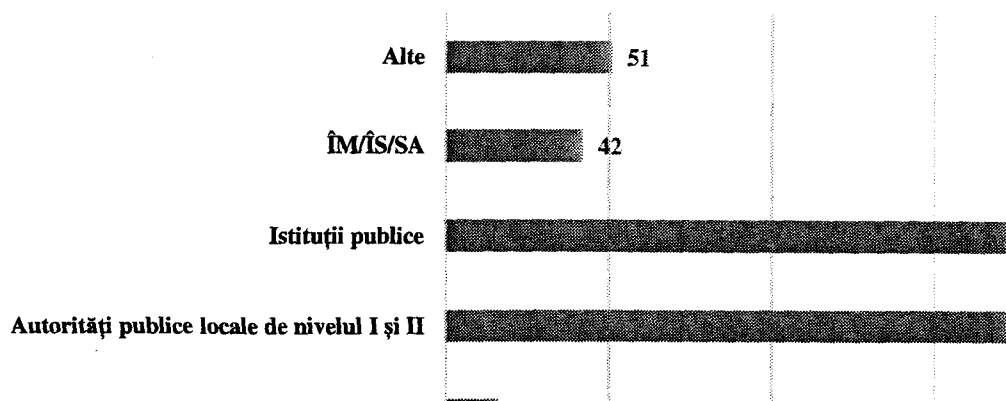
² Numărul total de entități a fost stabilit conform principiului „o entitate o singură dată”, indiferent de numărul și tipul auditului efectuat la acestea.

³ O misiune de audit se finalizează cu un raport care se aprobă prin Hotărârea Curții Conturi. Printr-o hotărâre poate fi aprobat unul sau mai multe rapoarte.

Aria de cuprindere

concluzii referitor la conformitatea gestionării fondurilor publice, inclusiv a patrimoniului public, precum și privind respectarea criteriilor de performanță. Astfel, din totalul opiniilor formulate ce țin de acuratețea și corectitudinea rapoartelor (situațiilor) financiare, 1 opinie a fost cu rezerve, 4 opinii – fără rezerve, și 1 opinie contrară. Informații detaliate privind opiniile/concluziile auditorilor sînt prezentate în Anexa nr.2 la prezentul Raport.

În aspectul entităților auditate, este necesar de consemnat că CCRM și-a orientat activitatea prioritar spre auditarea autorităților publice centrale și locale (43,6%). Totodată, din lista entităților auditate nu au lipsit instituțiile publice (37,2%), întreprinderile de stat, municipale și societățile pe acțiuni (8,7%) etc. (a se vedea figura de mai jos).

Cauzele și impactul

Se atestă că, în perioada raportată, ca și în cele anterioare, se menține tendința de efectuare de către ISA a unor misiuni de audit mai complexe, prin extinderea ariei de audit. În acest sens, abordarea de sistem reprezintă un instrument de evaluare a racordării managementului financiar principiilor de economicitate, eficacitate și eficiență.

Auditul public extern nu se rezumă numai la constatări și concluzii, dar, în mod special, se focalizează pe cuantificarea riscurilor iminente și impactului aferent, respectiv, pe formularea soluțiilor de remediere. Astfel, auditurile efectuate pe parcursul perioadei vizate au reliefat 1391 cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatîndu-se abateri și nereguli atît în gestionarea economico-financiară, cît și în raportarea financiară, valoarea neregulilor și abaterilor însumînd circa 4,7 miliarde lei (a se vedea tabelul de mai jos).

Nereguli constatate	milioane lei	
	octombrie 2013 - septembrie 2014	octombrie 2014 - septembrie 2015
Abateri și erori constatate în procesul de elaborare și planificare bugetară	47,2	91,2
Abateri de ordin legislativ-normativ, total	2555,5	1592,2
inclusiv:		

<i>efectuarea achizițiilor publice</i>	824,3	324,3
<i>administrarea veniturilor bugetare</i>	852	70,6
<i>administrarea cheltuielilor bugetare</i>	266	41,3
<i>neînregistrarea patrimoniului public la OCT</i>	613,2	1156,0
Deficiențe constatate la utilizarea mijloacelor și patrimoniului public, fără respectarea condițiilor de economicitate, eficiență și eficacitate	426,6	337,0
Abateri la organizarea contabilității și raportării financiare	4720,2	2276,0
<i>inclusiv:</i>		
<i>erori în datele evidenței contabile și în raportarea situațiilor financiare</i>	3668,9	1646,5
<i>neînregistrarea corespunzătoare în datele evidenței contabile a patrimoniului public și altor bunuri materiale</i>	1051,3	629,5
Alte nereguli	846,7	427,3
TOTAL	8596,2	4723,7

Deși admitem că entitățile auditate au întreprins unele măsuri în vederea remedierii deficiențelor cuantificate în cadrul misiunilor anterioare, datele expuse în tabel scot în evidență că o mare parte din aceste abateri continuă să fie frecvente și în perioadele ulterioare.

În acest sens, se atestă aceleași iregularități, mai cu seamă ce țin de:

- organizarea neconformă a contabilității și raportării financiare – circa 2276,0 milioane lei, sau 48,2% din valoarea totală a deficiențelor atestate;
- abaterile de la principiile de legalitate și regularitate, aici fiind înscrise deficiențe și nereguli în cadrul procesului de achiziții publice – 324,3 milioane lei, administrare a veniturilor bugetare – 70,6 milioane lei, neînregistrare a patrimoniului public la OCT – 1156,0 milioane lei etc.

Printre alte deficiențe abordate în mod constant în rapoartele CCRM, se evidențiază:

- alocarea și utilizarea neconformă și inefficientă a resurselor financiare publice pentru dezvoltarea unor sectoare (educație, sănătate, asigurare și asistență socială etc.);
- efectuarea cheltuielilor de personal contrar legislației în vigoare și/sau fără a se ține cont de performanța individuală a angajaților;
- nerespectarea de către autoritățile/entitățile publice a normelor de cheltuieli aprobate, cele din urmă fiind supraevaluate sau majorate nejustificat;
- amplificarea restanțelor fiscale ale contribuabililor față de BPN;
- neîncasarea veniturilor din cauza neacumulării plăților pentru

locațiunea/arenda patrimoniului statului;

- persistența unor derapaje în activitatea/managementul întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni care nu numai dezintegrează patrimoniul transmis în gestiune de către stat, dar și creează riscuri semnificative de risipă a resurselor publice alocate;
- utilizarea subvențiilor și alocațiilor investiționale contrar destinației stabilite;
- folosirea neconformă a mijloacelor Fondului de rezervă al Guvernului, resursele acestuia, în unele cazuri, fiind angajate inclusiv în remedierea erorilor la etapa de planificare bugetară.

La originea abaterilor și iregularităților elucidate sînt asemenea factori, ca: indisciplina și iresponsabilitatea, abilitățile profesionale necorespunzătoare și carențele de integritate morală etc.

Astfel, ISA relevă cele mai esențiale cauze, care, în mod constant, conduc la devieri de la principiul legalității/regularității:

- fundamentarea precară/irelevantă a previziunilor fiscal-bugetare de către autoritățile/entitățile publice atât la nivel central, cât și local;
- irelevanța bazelor de date privind materia impozabilă și subiecții impozabili (per domenii/sectoare, unități administrativ-teritoriale);
- lipsa unui plan complex la scară națională de cadastrare cuprinzătoare/completă a patrimoniului public și neidentificarea resurselor financiare pentru această acțiune imperativă și de amploare;
- managementul defectuos al fondurilor publice, care se exprimă prin alocări nefundamentate și necorelate cu resursele disponibile, precum și neracordate priorităților sectoriale și naționale;
- neplenitudinea cadrului legal în domeniul achizițiilor publice, lipsa unor proceduri și controale interne care să asigure respectarea prevederilor legale în domeniul dat, planificarea deficientă a achizițiilor, evaluarea incorectă a necesităților, lipsa cunoștințelor pentru elaborarea caietului de sarcini și evaluarea ofertelor, aprobarea întârziată a alocațiilor bugetare, neresponsabilizarea funcționarilor publici implicați în acest proces și promovarea intereselor personale;
- managementul financiar-contabil defectuos;
- atitudine contraindicată a persoanelor delegate pentru supraveghere în cadrul organelor de conducere colectivă ale întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu capital de stat (consiliul de administrare, adunarea generală);
- dezinteresul autorităților publice de toate nivelurile privind stabilirea criteriilor de afirmare a principiilor de economicitate, eficacitate și eficiență, respectiv, neorientarea managementului spre aceste criterii;
- monitorizarea deficitară și necorespunzătoare de către autoritățile

Deficiențe remediate

publice centrale privind activitatea instituțiilor desconcentrate din subordine, irelevanța modului de interacțiune a ministerelor și altor organe centrale cu administrațiile locale;

- neimplementarea de către autoritățile/entitățile publice, potrivit prevederilor legale⁴, a managementului financiar și control pentru asigurarea bunei gestionări a mijloacelor publice.

Totodată, menționăm că, pe parcursul auditurilor, entitățile verificate au întreprins un șir de măsuri de remediere a deficiențelor constatate, cele din urmă însumând circa 801,6 milioane lei. Astfel,

- a fost repus în evidența contabilă, respectiv, înregistrat corespunzător patrimoniul public în valoare de 518,2 milioane lei;
- au fost corectate erorile admise în evidența contabilă în ceea ce privește operațiunile economice efectuate sau unele elemente contabile în valoare de 279,6 milioane lei;
- au fost remediate și alte deficiențe cu o valoare de circa 3,8 milioane lei, dintre care 1,8 milioane lei – mijloacele restituite în BPN.

De asemenea, în vederea conformării la recomandările misiunilor de audit, o parte din entitățile auditate au înregistrat la organele cadastrale 86,2 ha de teren și 1757,4 m² de imobil.

În contextul celor expuse menționăm că, deși se conturează ideea că neregulile constatate nu au generat venituri suplimentare semnificative în BPN și nu au produs prejudicii grave în perioada raportată, acestea pot determina în viitorul apropiat pierderea patrimoniului statului și lipsirea bugetului național de importante resurse financiare, vitale pentru progresul social-economic al țării.

Soluții dispuse pentru remediere

În circumstanțele în care Curtea de Conturi atestă anual persistența, practic, a acelorași deficiențe și nereguli, este absolut vitală întreprinderea de către actorii responsabili de remedierea situației a unor acțiuni de înlăturare a cauzelor generatoare de indisciplină și risipă, mai cu seamă:

- urgentarea implementării sistemelor de management financiar și control și a auditului intern, care ar asigura buna gestionare a banilor publici;
- armonizarea cadrului legal în materie de proces bugetar, îmbunătățirea capacităților de planificare bugetară a veniturilor și cheltuielilor;
- consolidarea continuă a capacităților de administrare fiscală și vamală în vederea colectării integrale a veniturilor în BPN, inclusiv a restanțelor (istorice/curente), ținându-se cont de faptul că acestea sînt în continuă creștere;
- identificarea soluțiilor și mijloacelor în scopul înregistrării la

⁴ Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern (în continuare – Legea nr.229 din 23.09.2010).

Monitorizarea implementării recomandărilor

Executarea cerințelor și recomandărilor

organul cadastral a patrimoniului proprietate publică;

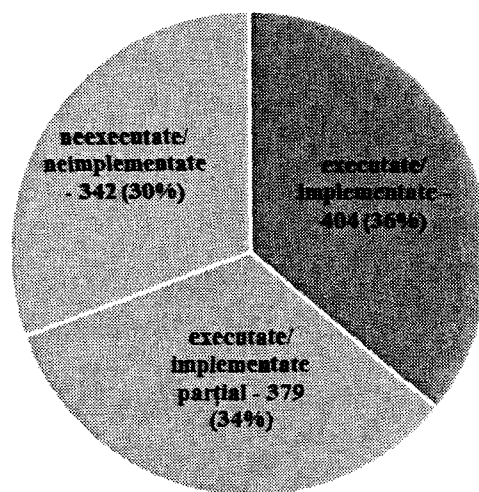
- îmbunătățirea managementului privind gestionarea și transmiterea în locațiune, precum și înstrăinarea/deetatizarea/comercializarea patrimoniului public etc.

Procesul de monitorizare vine să încurajeze implementarea eficace a recomandărilor de către entitățile auditate, avînd ca scop principal îmbunătățirea managementului financiar public în ansamblu, care, în conformitate cu standardele internaționale de audit, reprezintă etapa finală a ciclului de audit. Verificarea și asigurarea unui control asupra implementării recomandărilor garantează impactul Curții de Conturi în soluționarea problemelor ce țin de ridicarea eficienței de utilizare a mijloacelor publice.

Curtea de Conturi, prin cerințele și recomandările înaintate, contribuie la consolidarea managementului financiar. În același timp, răspunderea pentru realizarea unui management corect și eficient, orientat spre rezultate și performanță, ține de responsabilitatea celor care gestionează fondurile publice.

Recomandările auditorilor publici externi stau la baza hotărîrilor Curții de Conturi, prin care se cere entităților înlăturarea neregulilor și abandonarea practicilor defectuoase.

Deși pe parcursul ultimilor ani tendința de executare a cerințelor și de implementare a recomandărilor Curții de Conturi se poate caracteriza drept una pozitivă, ponderea celor neexecutate rămîne în continuare a fi una pregnantă (a se vedea figura ce urmează).

* Sînt atestate ca executate/implementate parțial cerințele și recomandările pentru care informațiile de confirmare a executării lor, prezentate de către entitate, nu sînt complete (nu sînt anexate documentele confirmative), fie măsurile întreprinse nu sînt suficiente, fiind doar inițiate unele proceduri.

Datele diagramei denotă disponibilitatea unor rezerve la capitolul executarea cerințelor și implementarea recomandărilor înaintate de

CCRM autorităților publice, altor entități verificate. În mare parte, situația este determinată de spiritul unor acțiuni inconsecvente ale persoanelor cu funcții de răspundere în implementarea bunelor practici la gestionarea resurselor și patrimoniului public, dar și de neimplicarea corespunzătoare a Guvernului și Parlamentului în acest proces. Printre cauzele ce determină situația creată, sînt: absența sau irelevanța unor decizii ferme din partea administrației publice per ansamblu în materie de implementare a bunelor practici aferente gestionării fondurilor publice, respectiv, neconformarea recomandărilor CCRM în acest sens.

În perioada de referință, unele entități auditate au dat dovadă de atitudine conștientă la executarea hotărîrilor Curții de Conturi incluse în Raportul anual 2013⁵, prin întreprinderea măsurilor de rigoare în vederea remedierii deficiențelor și iregularităților constatate de audit. Un factor motivant, care de asemenea a contribuit la responsabilizarea autorităților auditate în vederea executării cerințelor și implementării recomandărilor, a servit completarea Legii Curții de Conturi și a Codului contravențional cu prevederea potrivit căreia „neexecutarea hotărîrilor Curții atrage răspunderea contravențională, în condițiile legii”.

Cel mai frecvent sînt remediate neregulile ce țin de organizarea și raportarea financiară. Astfel, în perioada raportată, entitățile auditate au restabilit în evidența contabilă bunuri (imobile, terenuri) proprietate publică în valoare de 30,3 milioane lei, au asigurat înregistrarea la OCT a patrimoniului proprietate publică în valoare de 25,5 milioane lei. Totodată, au întreprins măsuri de corectare a erorilor admise în evidența contabilă privind operațiunile economice efectuate, valoarea acestora constituind 104,7 milioane lei.

Astfel, suma totală a deficiențelor remediate pe parcursul perioadei de monitorizare a constituit 148,1 milioane lei.

Concomitent, Curtea de Conturi, prin identificarea problemelor/carențelor pe parcursul misiunilor de audit, înaintarea recomandărilor și monitorizarea executării lor, contribuie la modificarea/armonizarea cadrului juridic, inclusiv celui regulator intern aferent domeniilor vizate (*detaliile de rigoare se regăsesc în Anexa nr.3 la prezentul Raport*).

În contextul celor expuse, conchidem că sporirea responsabilității managerilor în acumularea și utilizarea mijloacelor publice, respectiv, a eficienței activității de audit public extern, obținerea impactului dorit în îmbunătățirea managementului finanțelor publice sînt posibile numai în contextul conlucrării ISA cu toate autoritățile responsabile, inclusiv cu Executivul și Legislativul.

⁵ Hotărîrea Curții de Conturi nr.48 din 07.10.2014 „Privind Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și a patrimoniului public” (Raportul anual 2013).

**Sesizarea
organelor de
drept**

Reieșind din experiența internațională, controlul parlamentar este recunoscut drept cel mai bun instrument de asigurare a implementării recomandărilor Curții de Conturi. Astfel, controlul parlamentar presupune instituirea unei comisii/subcomisii permanente de profil în materie de control financiar, pentru asigurarea implementării recomandărilor și utilizării rezultatelor auditurilor.

O soluție în acest sens ar fi dezbaterile parlamentare cu audierea Guvernului, ministerelor și altor autorități vizavi de abordările/recomandările/deciziile Curții de Conturi.

În scopul gestionării și raportării faptelor care au la bază suspiciuni rezonabile de fraudă/infracțiune, Curtea de Conturi, în corespundere cu prevederile Legii nr.261-XVI din 05.12.2008, a remis organelor de drept 6 materiale ale auditurilor realizate, ca urmare fiind pornite 6 cauze penale, emisă 1 ordonanță de refuz în pornirea urmăririi penale, 4 materiale – conexe la cauzele penale pornite anterior. În prezent, 3 materiale se află în proces de examinare.

Informații detaliate privind rezultatul examinării materialelor Curții de Conturi de către organele de drept sînt prezentate în Anexa nr.4 la prezentul Raport.

CAPITOLUL II. EVALUAREA SISTEMULUI DE MANAGEMENT FINANCIAR ȘI CONTROL

Reforma instituțională, care vizează dezvoltarea și modernizarea instituțiilor publice, constituie o necesitate obiectivă, crucială pentru procesul de integrare europeană și de aliniere la standardele internaționale aferente asigurării unei convergențe cu valorile și practicile avansate.

Ca parte a acestui proces, perfecționarea controlului asupra modului de utilizare a resurselor publice reprezintă o importanță deosebită, scopul fiind sporirea eficienței și eficacității economice, limitarea risipei de fonduri și posibilităților de fraudă și corupție, toate acestea avînd obiectivul de a crea relații de încredere între autorități și cetățeni. Una din prioritățile procesului de reformare a controlului este edificarea și dezvoltarea auditului intern și a managementului financiar și control.

Conform prescripțiilor Legii nr.229 din 23.09.2010, autoritățile administrației publice centrale și locale, care gestionează mijloace provenite din componentele bugetului public național, au obligația să instituie și să consolideze sistemele de management financiar și control (MFC).

Obiectivul general al controlului financiar public intern este promovarea unui grad avansat de răspundere managerială în utilizarea fondurilor publice. Astfel, provocarea majoră este de a produce schimbarea de mentalitate a managerilor și personalului, în vederea asumării responsabilităților ce țin de o gestiune economico-financiară exigentă.

O bună guvernare presupune, în primul rînd, un context decizional clar și predictibil, o utilizare conformă a resurselor puse la dispoziția celor care administrează treburile, inclusiv prin asumarea răspunderii pentru modul de gestionare.

Ministerul Finanțelor (MF) este autoritatea cu funcții de reglementare a domeniului vizat, respectiv elaborează și implementează măsurile aferente Programului de dezvoltare a controlului financiar public pentru anii 2014-2017⁶.

Este necesar de specificat, în acest sens, că normele legale aferente controlului financiar public intern prevăd expres că: „...*controlul financiar public intern este supus evaluării externe de către Curtea de Conturi*”.

În această ordine de idei, Curtea de Conturi sistematic, în cadrul misiunilor anuale de audit în sectorul public, evaluează viabilitatea și

⁶ Hotărîrea Guvernului nr.1041 din 20.12.2013 „Cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a controlului financiar public pentru anii 2014-2017”.

eficiența MFC și, după caz, formulează recomandările de rigoare. Astfel, în perioada de referință, practic în toate misiunile de audit public extern, rolul MFC per entitate a fost elucidat. În pofida faptului că sistemele MFC sînt la al 5-lea an de implementare, CCRM constată și, în același timp, reiterează o stare generală necorespunzătoare privind atitudinea top-managementului autorităților publice de toate nivelurile vizavi de afirmarea *principiilor bunei guvernări*⁷.

Astfel, urmare a evaluărilor auditului public extern, se relevă:

- caracterul superficial/nepunctual al modului de organizare a MFC, entitățile limitîndu-se la elaborarea a doar cîtorva documente interne (*proceduri operaționale, registrul riscurilor etc.*);
- absența/irelevanța criteriilor de evaluare a posibilelor riscuri în gestiunea financiară și operațională, respectiv, a obiectivelor ce țin de activitățile entităților publice;
- nefuncționalitatea unităților de audit intern în cadrul entităților publice, inclusiv cu funcții improprii, respectiv, incompatibile cu atribuțiile prestabilite (personal subdimensionat, necalificat și nemotivat).

În susținerea celor consemnate, slăbiciunile instituționale în materie de MFC și impactul respectiv asupra gestionării fondurilor publice se regăsesc în capitolele prezentului Raport, per domenii/entități auditate.

Recomandări Parlamentului

- *să solicite Guvernului responsabilizarea managementului entităților publice, asumarea de către factorii decizionali a eficienței și eficacității activităților gestionate;*
- *să inițieze ajustarea cadrului normativ-legislativ în domeniul controlului financiar public intern, prin: a) remedierea carențelor cu efecte contrare spiritului de bună guvernare; b) revederea statutului și gradului de remunerare a personalului cu funcții de audit intern.*

⁷ Art.1 alin.(2) din Legea nr.229 din 23.09.2010.

CAPITOLUL III. ADMINISTRAREA FINANTELOR PUBLICE

Potrivit prevederilor art.31 din Legea Curții de Conturi, ISA „... efectuează anual, în mod obligatoriu, auditul rapoartelor Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat:

- a) a bugetului de stat;
- b) a bugetului asigurărilor sociale de stat;
- c) a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală”.

Finanțele publice, conform definiției generale, reprezintă totalitatea fondurilor publice, care se formează din plăți obligatorii (impozite, taxe, contribuții, împrumuturi) ce se acumulează și se distribuie, după necesitate, de către stat pentru îndeplinirea funcțiilor și sarcinilor sale. În acest sens, sistemul bugetar cuprins în Bugetul Public Național (BPN) constituie instrumentul consolidat, în cadrul finanțelor publice, pentru realizarea priorităților economice și sociale în contextul resurselor disponibile aflate la dispoziția Guvernului.

Rolul auditului public extern, în acest sens, este unul primordial în evaluarea plenitudinii constituirii fondurilor publice bugetare, respectiv, redistribuirii și folosirii conforme și raționale a acestora.

Conform raportărilor consolidate, în anii de referință (2012-2014) BPN a înregistrat în mod constant creșteri atât la venituri, cât și la cheltuieli.

Ponderea în PIB a indicatorilor sintetici ai BPN (inclusiv per componente), 2012-2014

	milioane lei					
	2012		2013		2014	
	suma	% în PIB	suma	% în PIB	suma	% în PIB
PIB	88228	x	100510	x	111501	x
venituri						
BPN	33530,3	38,0%	36899,5	36,7%	42446,8	38,1%
BS	20090,6	22,8%	22436,7	22,3%	27717,7	24,9%
BASS	9721,5	11,0%	10589,9	10,5%	12028,8	10,8%
FAOAM	3870	4,4%	4161	4,1%	4637,7	4,2%
BUAT	8780,9	10,0%	9445,8	9,4%	11086,9	9,9%
cheltuieli						
BPN	35373,5	40,1%	38651,3	38,5%	44393,1	39,8%
BS	21675,3	24,6%	23901,2	23,8%	29347,9	26,3%
BASS	9755,1	11,1%	10716,2	10,7%	12019,5	10,8%
FAOAM	3951,2	4,5%	4226,1	4,2%	4679,5	4,2%
BUAT	8920,6	10,1%	9534,7	9,5%	11347,4	10,2%
deficit						
BPN	-1843,2	-2,1%	-1751,8	-1,7%	-1946,3	-1,7%
BS	-1584,7	-1,8%	-1464,5	-1,5%	-1630,2	-1,5%
BASS	-33,6	-0,04%	-126,3	-0,1%	9,3	0,01%
FAOAM	-81,2	-0,1%	-65,1	-0,1%	-41,8	-0,04%
BUAT	-139,7	-0,2%	-88,9	-0,1%	-260,5	-0,2%

În aspect structural, mai cu seamă la venituri (exceptând granturile), s-a înregistrat un trend descendent al colectărilor raportate la PIB (de la 36,1% în 2012 până la 34,4% în 2014), ceea ce denotă rezerve nevalorificate în materie de extindere a bazei impozabile. În acest sens, auditul atestă o evoluție nefavorabilă a administrării restanțelor (în special, a celor istorice), a căror valoare (31.12.2014) a depășit 2,9 miliarde lei, ceea ce echivalează cu 2,6% din PIB.

Evoluția cheltuielilor publice per total raportate la PIB în perioada respectivă nu a înregistrat abateri semnificative, astfel acestea constituind circa 40%. Sub aspect funcțional, cheltuielile au fost destinate preponderent sferei social-culturale.

Structura cheltuielilor BPN în aspect funcțional, 2012-2014

	milioane lei					
	% în total					
	2012		2013		2014	
	suma	% în total	suma	% în total	suma	% în total
Serviciile de stat cu destinație generală	1750,6	4,9%	2084,0	5,4%	2155,0	4,9%
Domeniul social-cultural	24625	69,6%	26003,3	67,3%	29044,7	65,4%
Domeniul economic	4611,3	13,0%	5801,3	15,0%	7624,8	17,2%
Apărarea, menținerea ordinii și securității naționale	1948,2	5,5%	2190,0	5,7%	2580,9	5,8%
Justiția și jurisdicția constituțională	354,8	1,0%	583,1	1,5%	634,4	1,4%
Serviciul datoriei de stat	666,4	1,9%	492,6	1,3%	591,8	1,3%
Alte domenii	1417,2	4,0%	1497,0	3,9%	1761,5	4,0%
Total	35373,5	100,0%	38651,3	100,0%	44393,1	100,0%

În același timp, conform tabelului ce urmează, anumite schimbări au fost înregistrate în cadrul componentelor BPN, mai cu seamă în relațiile BS cu celelalte bugete (BASS, FAOAM, BUAT) în ce privește transferurile pentru compensarea decalajelor dintre veniturile proprii ale acestora și cheltuielile aferente. Astfel, cheltuielile în cauză au sporit semnificativ (de la 8,9 miliarde lei în 2012 până la 13,0 miliarde lei 2014), respectiv, și ponderea transferurilor (în totalul cheltuielilor BS) a înregistrat o evoluție ascendentă (2012 – 41,0%, 2013 – 39,4%, 2014 – 44,2%). În acest context, se relevă creșterea cu precădere a mijloacelor destinate bugetelor locale, acestea fiind justificate de implementarea noului mecanism de alocare bugetară prin formulă agregată pentru finanțarea învățământului preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar), în sumă totală de 1,49 miliarde lei. Aceste majorări survin și datorită noului mecanism de alocare BUAT a transferurilor cu destinație specială (0,37 miliarde lei) din Fondul rutier.

Ponderea transferurilor din BS către alte componente BPN, 2012-2014

	milioane lei								
	Venituri			inclusiv transferuri			% în totalul veniturilor		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
BASS	9721,5	10589,9	12028,8	2567,3	2828,1	3660,2	26,4%	26,7%	30,4%

FAOAM	3870	4161	4637,7	2043,2	2161,2	2200,4	52,8%	51,9%	47,4%
BUAT	8780,9	9445,8	11086,9	4278,1	4439,2	7106,5	48,7%	47,0%	64,1%

Auditul Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat, 2014

Potrivit Raportului anual 2014, întocmit de MF, principalii indicatori ai bugetului de stat au fost realizați:

- la venituri – în sumă de 27717,7 milioane lei (98,3%), sau cu 481,2 milioane lei sub nivelul prognozat;
- la cheltuieli – în sumă de 29347,9 milioane lei (94,7%), sau cu 1633,2 milioane lei sub nivelul prognozat;
- la deficitul bugetar – în sumă de 1630,2 milioane lei (58,6%), sau cu 1152,0 milioane lei sub nivelul prognozat.

Evoluția executării principalilor indicatori ai bugetului de stat în anii 2012-2014, în raport cu PIB, se prezintă în tabelul de mai jos.

Indicatori	Realizat efectiv		
	2012	2013	2014
PIB	88228,0	100510,0	111501,0
Venituri	20090,6	22436,7	27717,7
% în PIB	22,8%	22,3%	24,9%
cheltuieli	21675,3	23901,2	29347,9
% în PIB	24,6%	23,8%	26,3%
Deficit	-1584,7	-1464,5	-1630,2
% în PIB	-1,8%	-1,5%	-1,5%

Obiectivul

Obiectivul auditului a constat în oferirea unei asigurări rezonabile referitor la faptul că Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2014, în aspectele semnificative, este elaborat în conformitate cu prevederile legale, prezintă informația financiară bazată pe datele evidenței sistemului trezorerial și pe datele consolidate ale rapoartelor executorilor de buget.

Constatările și concluziile principale

- Evaluările și prognozele macroeconomice rămân un domeniu subperformant, fapt ce determină proiecții fiscal-bugetare nefundamentate/irrelevante, iar rectificările ulterioare, mai cu seamă la capitolul *venituri*, evidențiind, în acest sens, devieri semnificative față de indicatorii aprobați și realizați.
- Ponderea facilităților/înlesnirilor fiscale în PIB înregistrează anual o evoluție ascendentă (3,7% – 2012; 4,9% – 2014). Este necesar de consemnat, în acest sens, că autoritățile publice de resort nu dispun de analize cauze-efect privind impactul socioeconomic rezultat din regimul fiscal preferențial acordat unor domenii/entități. De regulă, facilitarea/legiferarea prin reduceri de taxe și impozite a unor activități nu este anticipată de studii de fezabilitate și impact.

Cauzele și impactul

- Restanțele fiscale (istorice și curente) constituie o vulnerabilitate pentru sustenabilitatea veniturilor bugetare, în special a celor aferente bugetului de stat (de la 1443,4 milioane lei în anul 2013 până la 1562,9 milioane lei în anul 2014, gradul de încasare fiind numai de 27,3%), creînd astfel deficite temporare.
 - Nivelul de executare a cheltuielilor a constituit 94,7%, fiind influențat de calitatea prognozelor, care la nivel de executor de buget a variat de la 18,8% până la 100,0%, alocațiile neutilizate în exercițiul bugetar expirat constituind 1633,2 milioane lei.
 - Curtea de Conturi denotă necesitatea îmbunătățirii corelării între indicatorii de performanță și resursele financiare, nivelul de executare a indicatorilor de performanță fiind neuniform: la 139 de indicatori – sub 50%, respectiv: la 78 – între 50% și 80%, la 140 – între 80% și 99%, și la 615 – 99,0% - 100,0%.
 - Cheltuielile pentru executarea documentelor executorii continuă să fie semnificative (61,8 milioane lei), în totalul plăților predominînd sumele adjudecate de organele de drept ale Republicii Moldova.
 - Se atestă necesitatea unor reglementări exhaustive referitor la raportarea bazată pe rezultate privind gestionarea mijloacelor din Fondul rutier.
 - Creșterea continuă a arieratelor bugetare reprezintă un risc major de nesustenabilitate în exercițiul bugetar ulterior. Astfel, la situația din 31.12.2014, executorii de buget au admis per ansamblu datorii debitoare de 1084,0 milioane lei și, respectiv, creditoare de 695 milioane lei.
 - MF nu a inclus în Raportul Guvernului (la situația din 31.12.2014) obligațiunile statului în valoare de circa 0,61 miliarde lei și a obligațiunilor pasibile în valoare de 6,45 miliarde lei – sume aferente garanțiilor emise în favoarea BNM pentru creditele de urgență acordate sectorului bancar.
- Principalele cauze privind expunerile anterioare sînt:
- cadrul analitic subdezvoltat în materie de identificare și evaluare la macro- și micronivel a bazei impozabile aferente proiecțiilor fiscal-bugetare;
 - monitorizarea necorespunzătoare din partea MF a aplicării conforme a politicilor de evidență și raportare a diferențelor de curs valutar;
 - inițierea/angajarea unor cheltuieli bugetare supraevaluate/nejustificate de către executorii de buget;
 - deficitul de lichidități financiare, soldate cu neexecutarea de către Trezoreria de Stat a ordinelor de plată în valoare de circa 300 milioane lei;
 - nerespectarea disciplinei de plată atît din partea executorilor de buget, cît și a furnizorilor de bunuri și servicii;

**Măsurile
dispuse pentru
remediere**

- lipsa unor reglementări exhaustive privind cuantumul de plăți salariale pentru angajații proiectelor investiționale finanțate din surse externe;
- deficitul de instrumente de monitorizare în cadrul sistemului informațional privind atragerea de către executorii de buget a soldurilor de mijloace speciale formate la începutul anului.

Pentru remedierea situațiilor constatate, este necesară întreprinderea măsurilor ce țin de: (i) ajustarea modelelor de prognoză macrofinanciară aferente credibilității proiecțiilor fiscal-bugetare; (ii) revizuirea politicilor de acordare a facilităților fiscale și vamale, inclusiv cu stabilirea unor obiective de performanță pentru acordarea acestor facilități; (iii) consolidarea capacităților MF și administratorilor de venituri în vederea colectării neplăților la buget; (iv) îmbunătățirea prognozelor de cheltuieli; (v) elaborarea unor reglementări exhaustive referitor la gestionarea și utilizarea mijloacelor din Fondul rutier; (vi) elaborarea politicilor de evidență și de raportare cu privire la unii indicatori bugetari adiționali angajamentelor asumate.

**Recomandări
Parlamentului**

Să solicite Guvernului:

- *reactualizarea cadrului de reguli prudențiale în spiritul principiilor managementului finanțelor publice, inclusiv prin consolidarea instrumentelor analitice de prognoză macrofinanciară. Responsabilizarea factorilor decizionali pentru implementarea oportună și integrală a acțiunilor/măsurilor cuprinse în calendarul bugetar;*
- *revizuirea actualului sistem de facilități fiscale pentru o relevantă subdimensionare, reglementarea în acest sens a criteriilor/clauzelor aferente evaluării/acordării/monitorizării înlensnirilor fiscale.*

Auditul datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat, 2014

Obiectivul

Potrivit datelor raportate de MF, soldul datoriei sectorului public la finele anului 2014 a constituit 36562,8 milioane lei, fiind cu 4615,3 milioane lei în creștere față de aceeași perioadă a anului precedent. Astfel, raportată la PIB, datoria sectorului public consolidată constituie 32,8% (sau cu un spor de 1,0 p.p.). Structural, datoria sectorului public se exprimă prin: datoria de stat – 27470,6 milioane lei (75,1%), datoria administrată de BNM – 6100,6 milioane lei (16,7%), datoria întreprinderilor din sectorul public – 2705,6 milioane lei (7,4%), datoria UAT – 286,0 milioane lei (0,8%).

Obiectivul auditului a constatat în oferirea unei asigurări rezonabile asupra faptului că gestionarea și raportarea datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat sînt conforme rigurilor cadrului

Constatările și concluziile principale

legal.

- Neraportarea garanției de stat acordate (2014) în sumă de 6,45 miliarde lei, rezultată din Hotărîrea Guvernului nr.938 din 13.11.2014 privind garanția de stat emisă în favoarea BNM pentru creditele acordate băncilor comerciale. Această decizie, cu certitudine, va avea repercusiuni asupra finanțelor publice, implicit, asupra solvabilității și sustenabilității BS, impactul eventual generînd riscuri pentru stabilitatea macrofinanciară.
- Valorificarea fondurilor externe rămîne la nivel redus, iar executarea unor indicatori ce țin de datoria de stat externă nu s-a încadrat în limitele stabilite prin Legea bugetului de stat pe anul 2014⁸, depășirea plafonului fiind condiționată de deprecierea monedei naționale în raport cu valutele de origine a împrumuturilor externe contractate.
- Comparativ cu anul precedent, se denotă o creștere cu 1,17 p.p. a ratei medii anuale ponderate la VMS (constituind pentru anul 2014 – 6,72%), ceea ce a condus la majorarea cu 71,3 milioane lei a cheltuielilor pentru serviciul datoriei de stat interne. Această tendință nefavorabilă, cu costuri în ascensiune, se va amplifica dată fiind dependența pieței VMS de sectorul bancar autohton (92,7%), mai cu seamă în condițiile escaladării crizei sectorului respectiv, riscurile, implicit, costurile nesustenabile bugetului pentru finanțarea deficitului și deservirea datoriei interne devenind iminente.
- Neprezentarea sau prezentarea cu întârziere de către întreprinderile sectorului public și UAT a informațiilor privind împrumuturile contractate a condiționat modificarea soldului datoriei pentru perioadele precedente în sumă totală de 57,7 milioane lei, inclusiv pe anul 2012 – 1,3 milioane lei, pe anul 2013 – în sumă de 56,4 milioane lei.
- O situație dificilă pentru bugetul de stat este recuperarea datoriilor aferente unor instituții financiare și altor entități (12313,0 milioane lei), în special a celor cu termenul de achitare expirat și cu risc înalt de nerecuperare (8317,9 milioane lei).
- Ca și în anii precedenți, se atestă nerecuperarea integrală a creanțelor preluate de MF prin emiterea obligațiunilor de stat urmare a procesului de lichidare a B.C. „Investprivatbank” S.A., în valoare totală de 428,5 milioane lei, fiind achitate la bugetul de stat din valorificarea activelor acesteia doar 61,5 milioane lei, inclusiv 10,0 milioane lei aferente anului 2014.

Cauzele și impactul

În prezent Republica Moldova se confruntă cu o criză financiară de proporții, la origini fiind derapajele semnificative în administrarea

⁸ Legea bugetului de stat pe anul 2014 nr.339 din 23.12.2013 (în continuare – Legea bugetului de stat pe anul 2014 sau Legea bugetară anuală).

**Măsurile
dispuse
pentru
remediere**

**Recomandări
Parlamentului**

sectorului bancar, perpetuarea dezechilibrelor macrofinanciare și riscurilor de nesustenabilitate bugetară. Situația agravantă la macronivel amplifică în mod inevitabil costurile și riscurile aferente gestiunii/deservirii datoriei publice. În același timp, ISA indică și asupra unor carențe de sistem, mai cu seamă: a) neconsolidarea managementului aferent fondurilor externe; b) nerespectarea de către întreprinderile din sectorul public și de către UAT a modului și termenului de raportare a soldului datoriilor contractate, influențând astfel raportarea datoriei sectorului public; c) nerecuperarea la bugetul de stat a datoriilor debitorilor garanți și ale beneficiarilor recreditati; d) nevalorificarea în termen a resurselor împrumuturilor externe etc.

În situația creată, ISA consideră relevant sporirea prudențialității și predictibilității administrării datoriei sectorului public, în special prin diversificarea pieței VMS și instrumentelor de atragere a resurselor de capital, raționalizarea costurilor și anticiparea/diminuarea posibilelor riscuri de neonorare a angajamentelor adiționale.

- *inițierea unor acțiuni punctuale pentru consolidarea cadrului legislativ privind delimitarea clară a competențelor autorităților executive, respectiv, ale forului legislativ în domeniul garanțiilor de stat;*

Să solicite Guvernului:

- *asumarea unor angajamente clare de administrare exigentă a datoriei sectorului public pentru evitarea deciziilor riscante, care ar genera/amplifica crize financiare;*
- *susținerea unui management riguros al datoriei sectorului public, implementarea în acest sens a sistemelor de evaluare a performanței și eficienței pe bază de indicatori-cheie.*

**Auditul Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor
sociale de stat, 2014**

Obiectivul

Bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS) este destinat, conform legii, finanțării măsurilor aferente garanțiilor oferite de stat beneficiarilor-contributori la sistemul public de asigurări sociale. Astfel, veniturile și cheltuielile acestui buget reflectă plenitudinea și modul de gestionare a resurselor financiare acumulate în scopurile menționate.

**Constatările și
concluziile
principale**

Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS), potrivit atribuțiilor funcționale, întreprinde măsuri de control în vederea îmbunătățirii mecanismului existent de declarare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii. În același timp, misiunea de audit a constatat că efectul acestora nu este pe măsură, fenomenul ignorării de către contributori a obligațiilor avînd un caracter stabil ascendent.

La *capitolul venituri* se atestă multiple deficiențe și neconformități, mai cu seamă ce țin de:

- exercitarea funcțiilor aferente urmăririi, colectării și raportării contribuțiilor sociale de către două autorități de profil (CNAS – colectarea și verificarea dărilor de seamă referitor la BASS, verificarea corectitudinii calculării și plății indemnizațiilor de asigurări sociale, calcularea majorării de întârziere pentru neplata în termen a contribuțiilor BASS; IFPS – urmărirea calculării și achitării corecte, depline și la timp a veniturilor BASS), ceea ce conduce la suprapuneri de atribuții cu impact nefavorabil;
- respectarea și onorarea obligațiilor de către persoanele fizice și juridice – contributori la sistemul public de asigurări sociale;
- recepționarea și înregistrarea de către subdiviziunile teritoriale CNAS a declarațiilor privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat;
- calificarea de către CNAS a contribuabililor la categoria „inactivi” (46882 de contribuabili) în lipsa reglementărilor interne, precum și a drepturilor legale de calificare;
- capacitatea de plată a unor contribuabili (datoriile la 31.12.2014 au constituit 1142,2 milioane lei) și trecerea, de către CNAS în baza deciziilor IFPS, în evidență specială a obligațiunilor fiscale care se consideră imposibil de recuperat (în sumă de 142,6 milioane lei ale 258 de contribuabili);
- diminuarea veniturilor proprii ale BASS prin stingerea unor obligațiuni fiscale (în sumă de 22,8 milioane lei pentru 109 contribuabili), în baza hotărârilor instanțelor judecătorești și normelor legale, din care au fost compensate din bugetul de stat 12,3 milioane lei, diferența de 10,5 milioane lei fiind lipsită de sursa compensatorie.

La *capitolul cheltuieli*, cele mai frecvente abateri țin de:

- nerespectarea procedurilor de control de către CNAS asupra indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă;
- supradimensionarea costurilor rezultate din achitarea prestațiilor șomerilor, dat fiind faptul necreării fondului respectiv;
- carențe în procesul de acordare a ajutorului de șomaj și a prestațiilor sociale șomerilor de către Agenția Națională a Ocupării Forței de Muncă prin intermediul agențiilor teritoriale din subordine, precum și a urmăririi plății acestor prestații;
- abateri de la actele normative în procesul de repartizare și trecere la cheltuieli a билетelor de tratament balneosatorial de către CNAS prin intermediul CTAS;
- indisciplină la contractarea și executarea lucrărilor capitale;
- neelaborarea, respectiv, absența indicatorilor de performanță în exercițiul bugetar, în coscincință – neracordarea rezultatelor la

Cauzele și impactul	indicii prestabiliți. Cumulul de slăbiciuni instituționale nominalizate denotă carențe semnificative în managementul BASS, impactul constituind fenomenul încetățenit de neonorare (parțială și/sau integrală) de către contribuitori a obligațiunilor (pe de o parte) și ratarea de către beneficiarii potențiali a oportunităților reale de obținere a pensiilor (pe de altă parte). Printre cauzele generatoare de nedeclarare, implicit, neachitare a obligațiilor din partea contribuitorilor, este necesar de cuantificat și disfuncțiile aferente sistemelor MFC în cadrul autorităților (IFPS, CNAS) autorizate cu competențe de administrare și supraveghere a declarațiilor, respectiv, a plăților în BASS. Aceste și alte carențe, inevitabil, amplifică riscul plenitudinii și autenticității contribuțiilor aferente BASS, inclusiv gestionarea datoriilor (istorice și curente). Circumstanțele în cauză, cu certitudine, determină creșterea ponderii contribuitorilor indisciplinați, inclusiv evazionști, impactul fiind neobținerea conformă a veniturilor proprii BASS.
Măsurile dispuse pentru remediere	Pentru realizarea conformă și eficientă a funcțiilor atribuite prin competență, organele centrale de specialitate urmează să întreprindă măsuri de: responsabilizare și intensificare a activităților pentru asigurarea acumulării conforme a veniturilor BASS, cu identificarea rezervelor posibile, precum și diminuarea factorilor generatori de evaziune și neraportare a obligațiilor față de BASS; revizuire a activităților de calificare ca „inactivi” a agenților economici care nu prezintă dări de seamă, în conformitate cu cerințelor legale ce vizează criteriile și acțiunile corespunzătoare pentru acest proces.
Recomandări Parlamentului	Să solicite Guvernului: - <i>actualizarea cadrului legal privind materia impozabilă aferentă surselor de constituire a BASS, includerea acestora în sistemul de taxe și impozite prevăzând în acest sens un titlu special în Codul fiscal; redefinirea și consolidarea competențelor organelor fiscale, pentru asigurarea administrării integrale a veniturilor BASS;</i> - <i>examinarea situației privind veniturile neîncasate, inclusiv cele din registrul special, precum și a celor imposibil de încasat, potrivit hotărârilor judecătorești, cu stabilirea și aprobarea sursei de acoperire și protejarea drepturilor beneficiarilor de prestații sociale.</i>

Auditul conformității Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, 2014

Obiectivul	Bugetul unic consolidat al fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală (FAOAM) este administrat și gestionat, în condițiile legii, de Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM). Auditul public extern, conform rigorilor, a evaluat respectarea de către autoritatea de profil a principiului de legalitate și regularitate în
-------------------	---

**Constatările și
concluziile
principale**

exercițiul bugetar expirat.

Misiunea de audit privind conformitatea gestionării FAOAM a identificat un șir de abateri și deficiențe, acestea fiind exprimate prin:

- finanțarea, în unele cazuri nerespectând termenele prevăzute, a contractelor de acordare a serviciilor medicale a determinat formarea datoriilor CNAM față de IMSP de 102,0 milioane lei;
- slăbiciuni instituționale privind managementul financiar și controlul intern, mai cu seamă în materie de evaluări neconforme a documentelor prezentate de către instituțiile medico-sanitare pentru contractare; absența/irrelevantanța criteriilor aferente acreditării instituțiilor prestatoare de servicii medicale, respectiv, preocuparea inadecvată pentru prestabilirea indicilor de calitate; nerespectarea clauzelor contractuale;
- neracordarea sistemelor de bugetare principiului cost-eficiență și indicatorilor bazați pe rezultate;
- autorizarea folosirii mijloacelor financiare din Fondul de rezervă al FAOAM în lipsa cadrului regulator de profil, respectiv, necorelarea politicii alocative de resurse la strategii și obiective complementare prevederilor Planului de acțiuni al Strategiei Naționale de Sănătate Publică pentru anii 2014-2020;
- gestionarea Fondului de dezvoltare și modernizare a prestatorilor publici de servicii medicale în absența proceselor/procedurilor aferente MFC. Astfel, Comisia mixtă și-a arogat competențe contrare cadrului juridic, deciziile de rigoare generând datorii nesustenabile (230,0 milioane lei), în condițiile unor proiecte investiționale lipsite de suport financiar.

Curtea de Conturi atestă că, deși Raportul Guvernului privind exercițiul bugetar FAOAM corespunde cadrului normativ-legal, totodată relevă și situații de contractare necorespunzătoare/necuprinzătoare a serviciilor medicale.

**Cauzele și
impactul**

Principalele cauze ce au determinat deficiențele constatate au fost:

- neîncasarea conformă a veniturilor din primele de asigurare obligatorie de asistență medicală;
- virarea tardivă a transferurilor de la bugetul de stat;
- lipsa procedurilor și ordinelor interne de reglementare a utilizării mijloacelor financiare alocate din Fondul de rezervă;
- nesustinerea unor abordări privind serviciile publice prestate;
- respectarea neadecvată a procedurilor în cadrul procesului investițional.

**Măsurile
dispuse
pentru
remediere**

Pentru remedierea situațiilor constatate de audit în aspectul conformității, entităților auditate le-au fost înaintate recomandări în vederea ajustării normelor interne la prevederile legal-normative, inclusiv înaintarea propunerilor de precizare a cadrului legal aferent acreditării și contractării IMSP, precum și îmbunătățirii proceselor de

**Recomandări
Parlamentului**

control intern pentru diminuarea riscurilor identificate.

- *inițierea unor expertize aferente ajustării cadrului juridic, în scopul determinării și stabilirii în Legea bugetară anuală a indicilor de performanță pe domenii/instituții, reactualizând, în acest sens, și condițiile-cadru privind acreditarea instituțiilor medico-sanitare publice.*

Auditul bugetelor unităților administrativ-teritoriale

Obiectivul

În temeiul art.28 alin.(1) lit.a) din Legea organică, Curtea de Conturi efectuează și auditul bugelor UAT, verificând anual dacă activitățile desfășurate de autoritățile publice locale răspund intereselor colectivităților, respectiv, prestează servicii publice populației conform așteptărilor acesteia.

În perioada raportată, ISA a efectuat audituri privind regularitatea exercițiului bugetar 2014 în cadrul AAPL din raioanele Călărași, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Florești și Hîncești.

Scopul misiunilor de audit a constat în evaluarea: respectării de către AAPL a legalității și regularității în procesul bugetar; asigurării estimărilor fundamentate ale proiecțiilor fiscal-bugetare; administrării prudente a veniturilor și cheltuielilor; gestionării raționale și integre a patrimoniului public, inclusiv în calitate de generator de resurse financiare. Astfel, s-au urmărit asemenea obiective, precum:

- au respectat UAT legalitatea și regularitatea în procesul bugetar; au identificat/evaluat materia impozabilă aferentă constituirii bazei financiare?
- au gestionat UAT cheltuielile bugetare în mod legal/regulamentar?
- au asigurat UAT integritatea și gestionarea conformă a patrimoniului public?

**Constatările și
concluziile
principale**

Acțiunile de audit efectuate în cadrul autorităților publice locale au scos la iveală multiple carențe și nereguli, care au generat venituri necuantificate, respectiv neluate în calcul la formarea bugetelor locale (pe de o parte), și venituri necollectate (pe de altă parte).

În acest sens, este necesar a indica asupra cauzelor generatoare de neextindere a bazei de venituri, precum:

- disfuncțiile în materie de analiză, identificare și evaluare a materiei impozabile aferente proiecțiilor fiscal-bugetare, inclusiv în formarea și consolidarea bugetelor locale;
- administrarea precară, atât din partea AAPL, cât și a serviciilor de colectare din cadrul UAT, a impozitelor și taxelor locale.

Și gestiunea cheltuielilor în cadrul bugetelor locale nu întrunește întocmai principiul legalității, dar, mai cu seamă, al regularității și eficienței. Asemenea derogări au la origine așa factori, ca:

- angajarea cheltuielilor în lipsa surselor disponibile de finanțare;

Cauzele și impactul

- utilizarea/cheltuirea neregulamentară și/sau inefficientă a mijloacelor financiare, cu neracordarea la criterii de cost-eficiență și neorientarea pentru satisfacerea necesităților colectivităților locale;
- practici contraindicate, prin mobilizarea de către AAPL a resurselor financiare în scopul finisării și dării în exploatare a obiectivelor în curs de execuție;
- un cadru normativ și metodologic neactualizat/irelevant privind transferurile de la bugetul de stat la bugetele raionale și ulterior la bugetele UAT de nivelul I pentru uniformizarea gradului de asigurare financiară.

Auditul public extern nu numai relevă, dar și reiterează faptul că, în procesul bugetar și gestiunea banului public la nivelul autorităților publice locale, continuă aceleași practici defectuoase, cauzele fiind:

- atitudinea superficială a factorilor de decizie vizavi de administrarea veniturilor proprii ale bugetelor locale;
- interacțiunea absolut nepotrivită a autorităților de profil (economice, financiare, fiscale, statistice, cadastrale) în materie de identificare/evaluare/monitorizare a materiei impozabile generatoare de venituri bugetare;
- nedeținerea de către autoritățile fiscale, oficiile cadastrale și instituțiile statistice teritoriale a unor informații exhaustive, care ar permite evaluarea corespunzătoare a bazei de evaluare/constituire a veniturilor bugetelor locale;
- lipsa/irrelevantanța în cadrul autorităților financiare a unui sistem clar de proceduri în subprocesul de analiză/prognoză fiscal-bugetară;
- deficitul de comunicare cu subiecții antreprenoriatului, contribuabilii-plătitori de taxe și impozite;
- evidența cantitativ-valorică neconformă și cadastrarea neregulamentară în scopuri fiscale a fondului imobiliar;
- ignorarea de către AAPL a Legii nr.229 din 23.09.2010, respectiv, needificarea sau inefficienta sistemelor MFC.

În sensul celor consemnate, auditul public extern a cuantificat impactul financiar al abaterilor și neregulilor, conform datelor din tabel:

milioane lei

Indicii	Suma
1. Total venituri, inclusiv:	72,4
1.1. Venituri subestimate urmare a proiecțiilor nefundamentate	30,9
1.2. Venituri neacumulate/neîncasate	41,5
2. Total cheltuieli neregulamentare/neîntemeiate/ inefficiente, inclusiv:	149,1
2.1. Investiții capitale (construcții, reparații)	131,6
2.2. Cheltuieli autorizate de către AAPL, prin depășirea competențelor atribuite/delegate	2,5
2.3. Alte cheltuieli	15,0
3. Achiziții cu nerespectarea cadrului legal-normativ	217,2

**Măsurile
dispuse
pentru
remediere**

Pentru remedierea iregularităților generatoare de gestiune neconformă și ineficientă a finanțelor publice locale, Curtea de Conturi a dispus măsuri privind:

- ajustarea și standardizarea normelor/regulilor aferente implementării calendarului bugetar;
- eficientizarea conlucrării autorităților publice cu alte părți implicate în procesul de planificare a bugetelor UAT, în vederea standardizării sistemului de proceduri privind crearea bazei de impozitare fundamentate pentru elaborarea prognozelor fiscal-bugetare, actualizării indicatorilor economico-financiar și stabilirii corecte a bazei de impunere;
- stabilirea priorităților în vederea finanțării lucrărilor de construcții și reparații capitale;
- asigurarea monitorizării eficiente a executării contractelor încheiate cu furnizorii și antreprenorii;
- monitorizarea și eficientizarea controlului asupra realizării proiectelor în care AAPL participă în calitate de partener public;
- respectarea cadrului legal-normativ ce reglementează domeniul retribuirii muncii, acordarea compensațiilor și indemnizațiilor sociale, cu implementarea unui control intern adecvat;
- îmbunătățirea calității managementului financiar-contabil; asigurarea contabilizării/raportării regulamentare a situațiilor financiare;
- implementarea proceselor operaționale și procedurilor eficiente de control intern (la toate etapele) privind veniturile și cheltuielile bugetare, precum și în cadrul procesului de efectuare a achizițiilor de bunuri și servicii din fondurile publice;
- întreprinderea măsurilor în vederea înlăturării abaterilor de la cadrul legal-normativ și iregularităților constatate de misiunile de audit.

**Recomandări
Parlamentului**

- *inițierea de către comisiile parlamentare permanente a audierilor autorităților publice centrale (de profil) și locale privind interacțiunea acestora în implementarea efectivă a cadrului legal-normativ în materie de autonomie decizională și financiară locală, descentralizarea fiscal-bugetară și crearea premiselor pentru sustenabilitatea bazei economico-financiare a UAT de toate nivelurile.*

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

Obiectivul

Auditul financiar cu elemente de conformitate efectuat la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) a constatat în oferirea unei asigurări rezonabile privind întrunirea situațiilor financiare raportate (2013) tuturor aspectelor semnificative ce țin de realitate și

**Constatările și
concluziile
principale**

fidelitate, iar tranzacțiile efectuate în 2014 – legalității și regularității. Din bugetul de stat (2014), MDRC i-au fost alocate mijloace financiare în sumă de 360,5 milioane lei, inclusiv pentru: reparații capitale – 113,0 milioane lei (31%), transferuri în interiorul țării (Fondul Național de Dezvoltare Regională) – 191,3 milioane lei (53%); retribuirea muncii – 9,6 milioane lei (3%); investiții capitale – 5,4 milioane lei (1,5%) etc.

Auditul a punctat anumite abateri și curențe, mai cu seamă ce țin de:

- tergiversarea transmiterii a 559 case de locuit (în valoare de 262,9 milioane lei), construite din contul mijloacelor publice cu destinație specială pentru sinistrații din comuna Cotul Morii, r-nul Hîncești;
- netransmiterea, în modul convenit, de către autoritățile publice locale a terenului aferent caselor de locuit, din proprietate privată în proprietate publică, respectiv, neschimbarea destinației acestuia;
- neajustarea înregistrării dreptului de proprietate asupra 7 bunuri imobile;
- grevarea/restricționarea drepturilor patrimoniale înregistrate de foștii proprietari ai caselor de locuit (5 cazuri, în valoare de circa 0,5 milioane lei);
- neînregistrarea conformă a dreptului de proprietate asupra clădirii Parlamentului, cheltuielile capitale în acest sens constituind 314,7 milioane lei;
- nevalorificarea în termenele stabilite a mijloacelor (6,3 milioane euro) provenite din granturi externe și oferite de donator pentru implementarea unor proiecte de dezvoltare regională.

**Cauzele și
impactul**

Neimplementarea integrală a sistemelor MFC s-a soldat cu neajustarea/neînregistrarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, ceea ce amplifică fenomenul dezintegrării proprietății publice, respectiv, riscul neatragerii fondurilor externe.

**Măsurile
dispuse
pentru
remediere**

În scopul remedierii neconformităților constatate, MDRC și autorităților implicate le-au fost înaintate recomandări privind asigurarea înregistrării în modul stabilit a drepturilor de proprietate asupra imobilelor deținute; identificarea soluțiilor în vederea perfectării documentelor aferente drepturilor de proprietate asupra terenurilor agricole atribuite construcției cartierelor locative pentru sinistrații din comuna Cotul Morii; elaborarea și aprobarea unui plan de acțiuni privind măsurile/activitățile și perioadele de valorificare a mijloacelor financiare acordate de donatorii externi.

De remarcat că Primăria comunei Cotul Morii, potrivit recomandărilor auditului, a înregistrat în evidența contabilă 559 case de locuit în valoare de 262,9 milioane lei.

**Recomandări
Parlamentului**

- *înregistrarea conformă a dreptului de proprietate asupra clădirii Parlamentului și terenului aferent.*

Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

Obiectivul	Auditul public extern la Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (MTIC) s-a axat pe verificarea conformării MFC regulilor în procesul gestionării fondurilor publice.
Constatările și concluziile principale	Managementul financiar în cadrul MTIC, în general, este unul funcțional, respectiv, atestă o asigurare rezonabilă, în aspectele semnificative, asupra conformității gestionării resurselor financiare și bunurilor patrimoniale. Totodată, Curtea de Conturi a relevat următoarele carențe: • MTIC practică în continuare dispunerea unor cheltuieli administrative cu suportul întreprinderilor de stat (în care deține calitatea de fondator), mai cu seamă pentru transportul departamental; • MFC în cadrul aparatului central au determinat neconformitatea gestionării situațiilor patrimoniale, în special a celor aferente întreprinderilor de stat în care ministerul exercită funcția de fondator, în aceste condiții admițându-se neînregistrarea integrală în evidența contabilă și la organele cadastrale a drepturilor patrimoniale; • nerespectarea regulilor generale de reflectare în evidența contabilă și de raportare a unor bunuri materiale, a valorii bunurilor investite în întreprinderile de stat.
Cauzele și impactul	Sistemele MFC necorespunzătoare au rezultat cu indisciplină financiară, exprimată prin folosirea irațională a mijloacelor financiare, management financiar-contabil deficitar, soldat cu raportări denaturate.
Măsurile dispuse pentru remediere	Pentru conformarea activităților și proceselor adiționale, MTIC urmează să asigure: consolidarea activității grupului de lucru privind achizițiile publice; excluderea practicii de utilizare a fondurilor întreprinderilor din subordine pentru cheltuielile de întreținere a ministerului; înregistrarea/determinarea drepturilor patrimoniale cu ajustarea evidenței imobilelor și costului bunurilor reflectate în evidența contabilă; documentarea transmiterii bunurilor proprietate publică administratorilor întreprinderilor de stat; înregistrarea conform cadrului regulator a investițiilor pe termen lung în părți legate etc.
Recomandări Parlamentului	Să solicite Guvernului: - <i>examinarea oportunității de revizuire a cadrului legislativ și normativ ce reglementează domeniul achizițiilor publice în cadrul întreprinderilor de stat, precum și a Regulamentului cu privire la modul de privatizare a încăperilor nelocuibile date în locațiune, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.468 din 25.03.2008, cu stabilirea necesităților/condițiilor clare și a termenelor de locațiune care ar oferi dreptul de comercializare ulterioară a imobilelor.</i>

Centrul Național Anticorupție

Obiectivul	Obiectivul general al auditului a constat în oferirea unei asigurări rezonabile referitor la faptul că gestionarea fondurilor publice este conformă legalității/regularității.
Constatările și concluziile principale	Se atestă că gestionarea fondurilor publice corespunde prevederilor legale, în același timp fiind consemnate anumite abateri și carențe.
Cauzele și impactul	Neconformitățile se rezumă la faptul că CNA nu are elaborate și descrise toate procesele operaționale aferente gestionării fondurilor publice, relevându-se în acest sens următoarele: • neînregistrarea în evidența contabilă și la organul cadastral a 3 terenuri cu suprafața de 0,77 ha; nereflectarea în evidența contabilă a 3 imobile cu valoarea de bilanț de 5,8 milioane lei, afectând fidelitatea datelor raportate și cauzând riscul de integritate a bunurilor patrimoniului public; • nedefinirea exhaustivă a activităților operaționale ale subdiviziunilor evaluate prin prisma Indicatorilor de performanță privind activitatea de prevenire și combatere a corupției, ceea ce generează incertitudini la achitarea sporului respectiv; • prezența problematicilor la contractarea serviciilor auxiliare cu persoane fizice fără statut de întreprinzător și la impozitarea acestora, fapt ce creează impedimente în aplicarea corectă a reglementărilor în vigoare; • lipsa regulilor speciale privind controlul gestionării mijloacelor financiare alocate pentru activitatea specială de investigații generează riscul majorării datoriilor, corectitudinii utilizării și raportării mijloacelor la acest capitol.
Măsurile dispuse pentru remediere	Se atestă că, pe parcursul misiunii de audit, CNA a efectuat inventarierea repetată a imobilelor, cu inițierea procesului de înregistrare conformă în evidența contabilă și la organele cadastrale, a corectat evidența contabilă a unor bunuri materiale și restituirea soldului avansului neutilizat.
Recomandări Parlamentului	Să solicite Guvernului: - <i>inițierea modificării legislației privind contractarea serviciilor auxiliare externalizate și definirea regimului fiscal aferent retribuirii personalului prestator de servicii.</i>

Serviciul de Stat de Arhivă

Obiectivul	Misiunea de audit a constat în oferirea unei asigurări rezonabile, cu formularea concluziilor privind gestionarea conformă a fondurilor publice de către Serviciul de Stat de Arhivă (SSA).
Constatările și	Cu toate că s-au atestat eforturi vizibile privind fortificarea sistemelor

concluziile principale	MFC, instituția vizată dispune încă de suficiente rezerve pentru îmbunătățirea domeniului în cauză. În acest sens, ISA constată: • raportări nefidele a serviciilor prestate; • management financiar-contabil necorespunzător, rezultat cu erori în evidența și raportarea fondurilor fixe din gestiune; • proces de achiziții publice neracordat la exigențele juridico-legale.
Cauzele și impactul	SSA a admis disfuncții, cauzele fiind indisciplinarea financiară (pe de o parte) și lipsa condițiilor de stocare/păstrare a fondului arhivistic (pe de altă parte).
Măsurile dispuse pentru remediere	Auditul public extern, în sensul conformării rigorilor, a recomandat instituției consolidarea sistemelor MFC, racordarea contabilității și procesului de achiziții publice normelor legale.
Recomandări Parlamentului	- <i>să revadă prevederile Hotărârii Parlamentului nr.881-XII din 22.01.1992 „Pentru punerea în aplicare a Legii privind Fondul Arhivistic al Republicii Moldova”, în sensul asigurării cu spații aferente depozitării documentației instituțiilor-surse de completare a Arhivei de Stat pentru păstrarea tezaurului arhivistic național.</i>

Serviciul de Stat de Curieri Speciali

Obiectivul	Misiunea de audit a avut drept scop obținerea unei asigurări rezonabile cu formularea concluziilor de rigoare în materie de gestionare regulamentară a fondurilor publice.
Constatările și concluziile principale	Deși SSCS și-a orientat activitățile spre asigurarea conformității execuției alocațiilor bugetare și a întreprins măsuri pentru consolidarea MFC, auditul a identificat carențe în unele procese operaționale.
Cauzele și impactul	Deficiențele și neregulile atestate au fost cauzate de: • coliziunile juridice aferente funcționării SSCS; • nelegiferarea drepturilor patrimoniale asupra fondurilor publice gestionate (196,5 m²) și terenului aferent (0,17 ha), ceea ce reprezintă un risc semnificativ privind integritatea acestor bunuri.
Măsurile dispuse pentru remediere	Urmare a misiunii de audit, au fost formulate recomandări (5) în vederea asigurării gestionării conforme și raționale a fondurilor publice, precum și consolidării elementelor sistemului de control intern aferent domeniilor: patrimoniu public, achiziții publice și organizarea financiar-contabilă.
Recomandări Parlamentului	Să solicite Guvernului: - <i>soluționarea situațiilor cu privire la statutul instituțional al Serviciului de Stat de Curieri Speciali și al persoanelor atestate detașate acestuia din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.</i>

CAPITOLUL IV. ADMINISTRAREA PATRIMONIULUI PUBLIC ȘI GESTIUNEA ECONOMICO-FINANCIARĂ CORPORATIVĂ CU PARTICIPAREA STATULUI

Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

Obiectivul

Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (MTIC), conform normelor legale⁹, exercită funcția de fondator la 7 întreprinderi de stat. Obiectivul auditului în cauză a constatat în oferirea unei asigurări rezonabile că MFC implementat în cadrul MTIC asigură conformitatea proceselor aferente gestionării fondurilor publice în raport cu reglementările adiționale, precum și faptul că activitățile întreprinderilor de stat (în care MTIC își exercită funcția de fondator) corespund, sub toate aspectele semnificative, principiului legalității și regularității.

Constatările și concluziile principale

Analiza evoluției întreprinderilor a consemnat o tendință pozitivă de dezvoltare, fiind îmbunătățiți unii indicatori de performanță, precum lichiditatea, profitabilitatea, rentabilitatea etc. Valoarea totală de bilanț a activelor întreprinderilor de stat constituie 1021,0 milioane lei, majorându-se în perioada de gestiune cu 107,4 milioane lei. Totodată, CCRM denotă carențe în aspectul conformității proceselor de executare a mijloacelor financiare și de raportare a situației patrimoniale. Astfel, în cadrul întreprinderilor de stat auditate s-au relevat:

- neasigurarea în deplină măsură a managementului ministerial asupra procesului de achiziții, în special efectuarea de procurări fără inițierea procedurilor de achiziții în sumă de peste 17,2 milioane lei, fapt ce limitează transparența și majorează riscul de denaturare a procesului de achiziții;
- monitorizarea insuficientă a procesului de dare în locațiune a încăperilor nelocative, precum și a celor luate în locațiune și comodat, ceea ce determină riscul majorării cheltuielilor și înstrăinării nereglementare a imobilelor care le aparțin;
- nereglementarea, respectiv, absența criteriilor aferente stimulării membrilor Consiliilor de administrație în funcție de aportul privind eficiența și rezultatele economico-financiare ale întreprinderilor;
- nepublicarea de către unele întreprinderi a tarifelor, modului și condițiilor de furnizare a serviciilor publice prestate, fapt ce limitează transparența activităților desfășurate, generând riscul prejudicierii intereselor utilizatorilor;
- neasigurarea, din partea Consiliilor de administrație și a

⁹ Anexele nr.3 și nr.4 la Hotărârea Guvernului nr.389 din 17.05.2010 „Pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia”.

	administratorilor întreprinderilor de stat auditate, a gestionării conforme a patrimoniului public, determinînd neconformitatea evidenței patrimoniului gestionat, în condiții de neînregistrare integrală în evidența contabilă a 59 de clădiri cu suprafața de 4062 m² și a 321 de terenuri cu suprafața de 110,1 ha, iar la organele cadastrale – a 35 de clădiri cu suprafața de 2280 m² și a 311 terenuri cu suprafața de 88,8 ha etc.
Cauzele impactului	Managementul corporativ în cadrul unor întreprinderi de stat (în care MTIC deține calitatea de fondator) la administrarea și gestionarea patrimoniului a fost afectat de un spirit contraindicat în materie de sisteme MFC, impactul fiind transparența redusă a serviciilor prestate, cu riscul denaturării achizițiilor și dezintegrării activelor proprietate publică.
Măsurile dispuse pentru remediere	MTIC urmează: să aprobe indicii economici ai întreprinderilor de stat, ținînd cont de nivelul obținut în perioadele precedente, de specificul activității și de posibilul impact social; să instituie proceduri de control intern asupra modului de aprobare și publicare a tarifelor elaborate; să consolideze sistemul de administrare în ce privește achizițiile de mărfuri și servicii, inclusiv elaborarea unui regulament-tip racordat la prevederile legale privind achizițiile publice; să înregistreze în evidența contabilă toate clădirile și terenurile aferente, cu documentarea drepturilor patrimoniale la organul cadastral; să responsabilizeze administratorii și membrii Consiliilor de administrație pentru o mai bună gestionare a patrimoniului public din cadrul întreprinderilor.
Recomandări Parlamentului	<i>Să solicite Guvernului, în vederea asigurării unei bune guvernări a fondurilor publice:</i> - <i>intensificarea controlului asupra respectării cadrului normativ din domeniul de activitate și a reglementărilor privind organizarea și funcționarea întreprinderilor de stat;</i> - <i>examinarea și soluționarea problemelor ce țin de înregistrarea, administrarea și monitorizarea patrimoniului public.</i>

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și unele entități din subordine

Obiectivul	Misiunea de audit a constat în obținerea unei asigurări rezonabile asupra faptului că administrarea și gestiunea patrimoniului public în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și entităților din subordine (S.A. „Stadionul Republican”, Î.S. „SPB Constructorul”, Î.S. „Urbanproiect”), în toate aspectele semnificative, a fost una conformă.
Constatările și concluziile principale	Auditul a constatat: • neajustarea valorii capitalului statutar aferent Î.S. „Mina de piatră din Mileștii Mici” (6,6 milioane lei), ce se conțin în raportul

financiar consolidat al MDRC cu datele din Registrul de stat al persoanelor juridice;

- înregistrarea neconformă a valorii capitalului statutar deţinut de MDRC (cu drept de fondator) în 2 întreprinderi înregistrate în afara ţării.

Cu referire la patrimoniul public gestionat de S.A. „Stadionul Republican” (în procedură de lichidare), urmare a deciziilor arbitrare, situaţia este una degradantă, impactul fiind:

- raportarea, la finele anului 2013, a unui profit denaturat (artificial, constituit din mijloacele bugetare destinate cheltuielilor de întreţinere) în mărime de 1,7 milioane lei;
- lipsa documentelor ce atestă drepturile patrimoniale asupra a 2 imobile amplasate pe str. Tighina nr.12, mun. Chişinău (1,6 milioane lei cu gradul de uzură de 87%);
- riscul de înstrăinare a terenului (proprietate publică) aferent proprietăţii private (14 construcţii) a 9 persoane fizice şi juridice deţinătoare de drepturi patrimoniale, amplasate pe terenul Stadionului Republican.

Gestionarea patrimoniului public de către SPB „Constructorul” Î.S. a fost însoţită de neconformităţi ce nu asigură integritatea acestuia, prin:

- neînregistrarea la organul cadastral a 10 imobile (3,4 milioane lei) şi a terenului aferent (64,4 ha) în procesul gestionării monumentului de arhitectură peisagistică „Parcul din satul Țaul”, precum şi tergiversarea procedurii de transmitere a acestuia în administrarea autorităţilor publice locale;
- stabilirea divergenţelor privind suprafaţa terenului (62,3 ha în actele normative şi 64,4 ha în evidenţa întreprinderii);
- neînregistrarea în evidenţa contabilă a întreprinderii a 4 construcţii amplasate pe teritoriul parcului; neînregistrarea la organele cadastrale a drepturilor patrimoniale asupra 2 bunuri imobile cu suprafaţa de 187,7 m²;
- nedeţinerea evidenţei analitice a bunurilor din reevaluarea activelor pe termen lung (2,9 milioane lei); neefectuarea reevaluării activelor în perioada 2004-2014, prin ce nu a fost ajustată valoarea patrimonială a acesteia în corespundere cu valoarea de piaţă (valoarea imobilelor estimată de organele cadastrale – 32,2 milioane lei, iar valoarea de bilanţ a acestora – 2,3 milioane lei).

Patrimoniul public al Î.S. „Urbanproiect” a fost gestionat cu neconformităţi ce ţin de:

- diminuarea capitalului propriu cu 5,4 milioane lei ca rezultat al excluderii arbitrare/eronate din evidenţa contabilă a bunurilor depuse în capitalul social al unei întreprinderi-fiice aflate peste hotarele ţării, cu trecerea valorii acestor active la cheltuieli/pierderi;
- diminuarea valorii activelor nete (cu 5,6 milioane lei), în anul 2013,

**Cauzele și
impactul**

comparativ cu valoarea patrimoniului inclus în capitalul social (9,4 milioane lei), ceea ce invocă obligativitatea modificării capitalului statutar, care se operează în cazul în care la expirarea celui de-al doilea an financiar valoarea activelor nete este mai mică decât mărimea capitalului statutar; excluderea neconformă din evidența contabilă a bunurilor imobile aferente Bazei de odihnă transmise în gestiune operațională unei întreprinderi-fiice (3626,0 m², în valoare de 4,8 milioane lei).

Disfuncțiile sistemelor MFC privind administrarea patrimoniului public de către MDRC și entitățile din subordine au determinat nedeținerea integrală de către ministerul vizat a informației privind patrimoniul public transmis în gestiunea entităților subordonate.

Managementul instituțional/corporativ contraindicat, neimplementarea sistemelor MFC, precum și alți factori au generat o administrare neriguroasă și o organizare financiar-contabilă defectuoasă vizavi de patrimoniul public gestionat, impactul fiind riscurile semnificative în integritatea acestuia.

**Măsurile
dispuse
pentru
remediere**

Curtea de Conturi, în contextul celor susținute, a formulat și a remis MDRC recomandările de rigoare pentru conformare cerințelor managementului instituțional, financiar și de control.

Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”

Obiectivul

Obiectivul auditului a constat în oferirea unei asigurări rezonabile referitor la faptul că tranzacțiile, activitățile și informațiile reflectate în situațiile financiare pe perioada 2013-2014 ale IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, sub toate aspectele semnificative, sînt reale, bazate pe datele evidenței contabile, iar gestionarea fondurilor publice este conformă prevederilor legale relevante.

**Constatările și
concluziile
principale**

IPNA Compania „Teleradio-Moldova” a admis iregularități în gestiunea economico-financiară, în special:

- în 2013, din volumul total disponibil pentru plasarea spoturilor publicitare (65 mii minute), a fost facturat și înregistrat un volum de emisie mai mic (cu 3,1 mii minute), ceea ce a determinat pierderi de venituri proprii (3,1 milioane lei);
- acordarea neconformă a reducerilor semnificative pentru serviciile de publicitate (1,2 milioane lei);
- înregistrarea neconformă a unor venituri din prestarea serviciilor de publicitate, precum și a unor contracte de publicitate (1,6 milioane lei);
- neobținerea veniturilor posibile din coproducție și din locațiune (1,4 milioane lei);
- neincluderea în Registrul patrimoniului național mobil și

Cauzele și impactul

Măsurile dispuse pentru remediere

- netransmiterea spre păstrare Arhivei de Stat a fondului înregistrărilor radiofonice și televizate;
- calcularea și înregistrarea eronată a amortizării activelor nemateriale, pentru anul 2013 (1,7 milioane lei) și 2014 (1,4 milioane lei);
 - raportarea defectuoasă a stocurilor pe anul 2013 (cu 4,1 milioane lei) și pe anul 2014 (cu 4,2 milioane lei);
 - înregistrarea neconformă a profitului nerepartizat (72,5 milioane lei), precum și a bunurilor și serviciilor primite cu titlu gratuit (4,6 milioane lei);
 - majorarea neregulamentară a numărului de unități de personal, precum și remunerarea neîntemeiată a unor angajați (1,7 milioane lei);
 - achiziții neconforme (1,7 milioane lei), în lipsa documentelor ce ar justifica dreptul ofertanților de difuzare pe teritoriul Republicii Moldova a filmelor produse în alte țări;
 - reflectarea eronată în evidența contabilă a veniturilor și cheltuielilor aferente cotizațiilor de membru al UERT (4,2 milioane lei).

Datorită semnificației aspectelor verificate, au fost exprimate opinii contrare privind conformitatea tranzacțiilor economico-financiare, precum și a situațiilor financiare.

Derogările cuantificate sînt rezultatul ignorării sistemelor MFC, impactul soldîndu-se cu venituri nerealizate (6,1 milioane lei) și cheltuieli nejustificate (2,7 milioane lei).

Pentru remedierea situațiilor constatate, auditul public extern a formulat recomandări adiționale consolidării sistemelor MFC, ajustării politicii contabile la normele regulatorii, iar politicii tarifare – conjuncturii pieței.

Administrarea patrimoniului public local

Obiectivul

Patrimoniul public local, exprimat prin activele în gestiune economică și fondurile imobiliare, reprezintă o sursă generatoare de venituri aferente bugetelor locale, respectiv, necesită o administrare exigentă. Activitatea de audit a fost focalizată asupra funcționalității și relevanței procedurilor de fond în materie de evaluări/monitorizări ale patrimoniului public, precum și asupra regularității/raționalității administrării acestuia.

Constatările și concluziile principale

Annual, auditul public extern atestă nereguli majore în gestionarea/administrarea patrimoniului public, cu riscul neaplicării regimului fiscal (generator de venituri publice) asupra bunurilor imobiliare în detrimentul bugetelor locale. Abaterile rezultate din preocuparea insuficientă a autorităților publice pentru organizarea, implementarea și administrarea proprietății publice pot determina

Cauzele și impactul

pierderea și/sau deteriorarea fortuită (neprevăzută) a acesteia și încetarea caracterului absolut al dreptului de proprietate. În acest context, cele mai frecvente iregularități sînt cele care vizează:

- nerespectarea cadrului legal-normativ în domeniul administrării și gestionării proprietății publice, cu instituirea mecanismelor fiabile în vederea înregistrării corespunzătoare a drepturilor patrimoniale la organele cadastrale și a patrimoniului public în Registrul bunurilor imobile;
- deficiențe și acțiuni ineficiente/retardate (rămase în urmă) în procesul de delimitare a bunurilor proprietate publică a statului, unităților administrativ-teritoriale și a bunurilor proprietate privată;
- efectuarea necorespunzătoare a operațiunii de inventariere anuală a patrimoniului și nestabilirea situației reale a tuturor elementelor de activ și pasiv, în scopul întocmirii situațiilor financiare anuale, care trebuie să ofere o imagine fidelă a valorii conforme și a performanței unității pentru respectivul exercițiu financiar;
- neasigurarea conformității constituirii ÎM, transmiterea neconformă de către AAPL a patrimoniului public în gestiunea întreprinderilor fondate, precum și absența unei informații veridice privind activele transmise;
- lipsa de control și management adecvat din partea AAPL și reglementarea insuficientă a activității întreprinderilor fondate, contabilizarea neregulamentară a fondului statutar al ÎM, nedeținerea de către fondator a evidenței investițiilor alocate;
- management și monitoring vicios în cadrul procesului de contabilizare a valorii bunurilor deținute, înregistrarea neconformă a operațiunilor economice efectuate, neveridicitatea și neintegritatea valorii patrimoniale, denaturarea datelor incluse în bilanțurile contabile.

Iregularitățile evidențiate au la origine multiple slăbiciuni instituționale și lacune:

- necunoașterea sau interpretarea eronată a reglementărilor legale atît la nivelul autorităților deliberative, cît și al celor executive din cadrul UAT, pe de altă parte, legislația complexă și sinuoasă ce creează dificultăți în aplicare;
- neimplementarea sau aplicarea superficială a instrumentelor operaționale și procedurilor MFC, care trebuie să asigure prevenirea, detectarea și corectarea erorilor în procesul de administrare/gestionare a patrimoniului public;
- managementul financiar-contabil contrar raportării autentice, cu consecințe de denaturare a situațiilor patrimoniale;
- abordarea necuprinzătoare a procesului de inventariere și evidență a patrimoniului public, soldat cu neprelevări bugetare, impactul financiar al evaluărilor de audit caracterizîndu-se prin următoarele:

**Măsurile
dispuse
pentru
remediere**

**Recomandări
Parlamentului**

Indici		milioane lei
		Suma
1. Abateri cu privire la administrarea/gestionarea patrimoniului public local, în total, inclusiv:		1790,5
1.3. neînregistrarea drepturilor patrimoniale asupra bunurilor imobile		1032,6
1.4. necontabilizarea și contabilizarea neconformă a situațiilor patrimoniale		700,2
1.5. altele		57,7

Pentru remedierea lacunelor depistate, Curtea de Conturi a dispus:

- intensificarea acțiunilor de rigoare în vederea delimitării și înregistrării/cadastrării bunurilor patrimoniale și a drepturilor asupra lor;
- asigurarea (re)inventarierii, contabilizării și raportării regulamentare a patrimoniului public și situațiilor patrimoniale;
- respectarea cadrului legal-regulamentar la toate etapele de monitorizare/gestionare și evidență a patrimoniului public transmis entităților fondate.

Angajarea plenară a comisiilor parlamentare permanente și a Guvernului în vederea:

- *identificării impedimentelor în procesul de administrare a proprietății publice, generate de anumite conflicte de norme, cu responsabilizarea corespunzătoare a AAPL;*
- *examinării gradului de conformare a autorităților publice de resort și a celor locale privind respectarea cadrului legal și regulator în materie de evidență/cadastrare/integritate a patrimoniului public gestionat;*
- *acordării administrațiilor puterii locale a asistenței și suportului (tehnic/juridic) în apărarea/promovarea intereselor patrimoniale.*

CAPITOLUL V. GESTIUNEA RESURSELOR PROVENITE DIN FONDURI EXTERNE

Ministerul Educației Proiectul „Reforma învățământului în Moldova”

Obiectivul	Auditul situațiilor financiare privind implementarea Proiectului nominalizat, încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, a constat în evaluarea tranzacțiilor financiare care să susțină constatările și opiniile de audit pentru exercițiul bugetar încheiat (31.12.2013).
Constatările și concluziile principale	Activitățile de audit au confirmat înregistrarea integrală a acțiunilor financiare ce țin de: evidența și raportarea cheltuielilor pentru servicii, deplasări și alte cheltuieli operaționale. Toate operațiunile economice au fost înregistrate în perioadele corespunzătoare, fiind asigurată fidelitatea situațiilor financiare raportate (2013-2014).
Măsurile dispuse pentru remediere	În contextul clauzelor contractuale, auditul a recomandat ME și MF, de comun cu alte autorități publice: fortificarea activităților de control și monitorizare în vederea utilizării mijloacelor financiare conform destinației și termenelor stabilite.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei Programele de ajutor social

Obiectivul	Acțiunea de audit al performanței a avut ca principal fundament constatarea dacă mecanismele instituite în sistemul de asistență socială pentru monitorizarea, evaluarea și controlul performanței Programelor de ajutor social sînt funcționale și eficiente.
Constatările și concluziile principale	Deși au fost instituite mecanisme de monitorizare, evaluare și control al procesului de acordare a ajutoarelor sociale, obiectivele și indicatorii predefiniți în cadrul Proiectului nu au atins rezultatele scontate, situație ce a condiționat nedebersarea mijloacelor creditare în valoare de 7,0 milioane dolari SUA. Totodată, au fost atestate unele deficiențe și nereguli în actualul mecanism de acordare a ajutoarelor sociale și în cadrul sistemului de control intern instituit de către direcțiile de asistență socială și protecție a familiei, care au limitat eficiența și eficacitatea Programelor de ajutor social.
Cauzele și impactul	Printre cauzele care au determinat nerealizarea indicatorilor și obiectivelor Proiectului și au generat unele disfuncționalități în procesul de stabilire și acordare a ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului, se elucidează: • neimplementarea standardelor în procesul prestării serviciilor printr-un model nou de gestiune aplicabil direcțiilor de asistență socială și protecție a familiei;

Măsurile dispuse pentru remediere Recomandări Parlamentului	• neintegrarea modulului „Inspekția socială” în cadrul Sistemului Informațional Automatizat „Ajutor social”; • neajustarea la cerințele cadrului legal a regulamentelor de activitate ale direcțiilor de asistență socială și protecție a familiei, fișelor de post ale angajaților cu atribuții de stabilire și acordare a ajutoarelor sociale; • neajustarea numărului unităților de personal ale asistenților sociali comunitari la cerințele cadrului normativ în vigoare; • neînstituirea unor instrumente eficiente de control în vederea verificării autenticității datelor incluse în cererile beneficiarilor de ajutoare sociale; • neimplementarea în cadrul direcțiilor de asistență socială și protecție a familiei a unui sistem eficient de control intern aferent procesului de stabilire și achitare a ajutoarelor sociale. Drept urmare, în cadrul celor 6 DASPF verificate s-au atestat imperfecțiuni și carențe în procesul de stabilire și acordare a ajutoarelor sociale, care au generat plăți neregulate în sumă totală de 132,9 mii lei. În contextul eliminării neregulilor sistemice, utilizării raționale a mijloacelor alocate, precum și îndeplinirii obiectivelor prestabilite, ISA a formulat o serie de recomandări MMPSF, a căror materializare va contribui la remedierea situației existente. Să solicite Guvernului: - <i>urgentarea implementării Standardelor de prestare a serviciilor de către direcțiile de asistență socială și protecție a familiei și a noului model de administrare a Programelor de ajutor social.</i>
---	--

Proiectul „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială”

Obiectivul Constatările și concluziile principale Recomandări Parlamentului	Auditul în cauză, efectuat la solicitarea Băncii Mondiale, a avut drept scop verificarea respectării clauzelor prevăzute în Acordul de finanțare, obiectivul general al misiunii de audit fiind evaluarea operațiunilor financiare și reflectarea corectă a acestora în raportările de rigoare. Auditarea contului de execuție (31.12.2014) și evaluarea funcționalității controalelor interne au atestat că sistemele MFC asigură veridicitatea situațiilor financiare, respectiv, auditorii au exprimat opinia fără rezerve. Să solicite Guvernului: - <i>monitorizarea regulamentară a Proiectului prin identificarea riscurilor specifice componentelor și etapelor de implementare a acestuia, în vederea minimizării unor efecte nedorite.</i>
---	--

CAPITOLUL VI. AUDITURILE DE PERFORMANȚĂ

Potrivit standardelor INTOSAI, auditul de performanță acoperă:

- **auditul economicității** privind gestionarea activităților administrative în conformitate cu prevederile și principiile bunei guvernante;
- **auditul eficienței utilizării resurselor** (umane, financiare, materiale și de altă natură); cuantificarea rezultatelor; analiza procedurilor utilizate pentru înlăturarea riscurilor;
- **auditul eficacității rezultatelor**, în legătură cu obiectivele urmărite, impactului efectiv al acestora, comparativ cu impactul prestabilit.

În acest context, ISA, călăuzindu-se de bunele practici în materie de audit public extern, bazate pe aplicarea standardelor și procedurilor moderne aferente, realizează audituri de performanță, prin care furnizează către Legislativ, Executiv și entitatea auditată rezultatele analizelor independente și obiective referitoare la măsurile în care un program sau o activitate a unei instituții/organizații publice funcționează eficient și eficace, în condițiile respectării economicității.

Consecințele gestiunii lipsite de economicitate, eficacitate și eficiență a entităților din sectorul public, ale nerespectării conformității cu prevederile legale și, implicit, ale unui management defectuos se răsfrâng asupra întregii societăți și se exprimă prin: utilizarea necorespunzătoare a resurselor disponibile, cu ample efecte negative privind realizarea obiectivelor; derularea fără repere și performanțe notabile a proceselor interne, care alcătuiesc domeniul specific de activitate; amplificarea tensiunilor în plan social ca urmare a deciziilor subiective, insuficient fundamentate; compromiterea procesului de atingere a obiectivelor predeterminate. Pe de altă parte, creditorii și finanțatorii externi, mai cu seamă, UE, FMI, BM, sînt interesați de modul în care deciziile manageriale generează rezultate în domeniul public, de obținerea asigurărilor privind calitatea procesului decizional și de cheltuire a banului public.

În această ordine de idei, Curtea de Conturi în perioada de referință și-a aprofundat practicile ce țin de auditul de performanță, realizînd în acest sens misiuni în cadrul următoarelor entități/domenii publice.

Consiliul Concurenței

Obiectivul	Curtea de Conturi a realizat o misiune de audit, avînd drept obiectiv constatarea faptului dacă Consiliul Concurenței (CC) a instituit mecanisme fiabile pentru exercitarea plenară a funcțiilor atribuite, cu măsurarea și raportarea obiectivă a rezultatelor obținute, în condițiile utilizării economice a fondurilor publice alocate.
Constatările și concluziile principale	În pofida eforturilor realizate (2012-2014) pentru alinierea regimului de concurență la standardele internaționale, s-au atestat oportunități semnificative de îmbunătățire a mediului concurențial. În acest context, misiunea de audit a identificat procese, activități și aspecte care necesită îmbunătățire în cadrul instituției, precum:

Cauzele și impactul

- punerea în aplicare a unui sistem de prioritizare în selectarea cazurilor pentru investigare;
- diversificarea instrumentelor sale în depistarea celor mai grave forme de practici anticoncurențiale;
- perfecționarea sistemului de monitorizare a executării prescripțiilor;
- asigurarea principiului bunei guvernări la motivarea personalului;
- optimizarea sistemelor MFC la închirierea spațiilor pentru oficii;
- garantarea unui proces transparent de monitorizare și raportare a progreselor înregistrate, prin preluarea bunelor practici internaționale;
- realizarea unor eforturi conjugate, în comun cu alte autorități publice centrale, aferente identificării impedimentelor generate de anumite coliziuni juridice, cu formularea propunerilor de liberalizare a piețelor în sectoarele cu activități nejustificat restricționate.

Printre principalele cauze ce au determinat concluziile auditului, se specifică: reducerea personalului angajat în activitățile de concurență și transferarea unor specialiști în poziții aferente elaborării cadrului normativ adițional aplicării legislației concurenței; dedicarea irelevantă a managementului instituției pentru implementarea punctuală a sistemelor MFC.

În consecință, actualul mecanism de prevenire și combatere a practicilor anticoncurențiale este bazat substanțial pe sesizări, și nu pe implementarea unui sistem eficient de selectare a cazurilor în mod prioritar în baza impactului potențial al acestora asupra performanței pieței și asupra consumatorului. Ambiguitățile legale, dar și neconsolidarea controlului financiar public intern au condus la unele nereguli și disfuncționalități aferente proceselor de bugetare, fiind distribuite integral alocațiile bugetare destinate salarizării formate în anul 2014, din contul funcțiilor vacante, în mărime de 2,0 milioane lei între angajați, pentru achitarea diferitor sporuri, premii și suplimente.

Măsurile dispuse pentru remediere

În vederea eficientizării activității, CC trebuie: să îmbunătățească procesul de planificare strategică a activităților și de prioritizare a investigațiilor; să identifice oportunități de eliminare a barierelor concurențiale; să intensifice activitățile de monitorizare a piețelor problematice, precum și să diversifice modalitățile de depistare a celor mai grave forme de practici anticoncurențiale. În același timp, este imperios ca managementul autorității să se centreze pe o gestionare economă și rațională a fondurilor alocate, în conformitate cu principiile bunei guvernări, precum și să se conformeze cerințelor legale ce vizează statutul, structura și modul de finanțare a autorităților publice, atît timp cît personalul instituției deține statutul de funcționar public și demnitate publică.

Recomandări Parlamentului

- *examinarea în cadrul comisiilor parlamentare permanente de profil a activității autorității publice de concurență, pentru impulsionearea reformelor aferente edificării sistemelor MFC eficiente, mai cu seamă în materie de bugetare și utilizare a resurselor financiare, redefinire a actualului sistem de raportare a rezultatelor.*

Fondul pentru Eficiență Energetică

Obiectivul

Curtea de Conturi, prin realizarea auditului performanței, a urmărit să stabilească dacă măsurile întreprinse de autoritățile responsabile au impulsionat realizarea obiectivelor politicii de eficiență energetică în Republica Moldova.

Constatările și concluziile principale

Urmare a delegării competențelor cu privire la promovarea politicii de eficiență energetică ME, au fost evidențiate rezultate pozitive care au accelerat procesul de realizare a obiectivelor strategice în domeniul vizat.

În pofida unor progrese înregistrate, auditul a constatat că domeniul eficienței energetice se confruntă cu un șir de probleme majore, care limitează implementarea proiectelor respective, precum și evoluția sectorului per ansamblu, și anume:

- tergiversarea elaborării și aprobării unor acte legislativ-normative a compromis alinierea Republicii Moldova la aquis-ul comunitar;
- realizarea obiectivelor FEE este compromisă de capacitatea instituțională limitată a acestuia, cât și de slăbiciunile instituționale ale AAPL de nivelul II în materie de neidentificare a măsurilor de eficiență energetică la nivel local;
- atestarea unui șir de curențe și probleme în mecanismul de evaluare, selectare și finanțare a proiectelor prin intermediul FEE;
- înregistrarea unui grad destul de redus în asimilarea mijloacelor FEE.

Cauzele și impactul

Printre principalii factori care au limitat eficiența acțiunilor desfășurate de actorii implicați în elaborarea, promovarea și implementarea politicii de eficiență energetică, precum și au generat nevalorificarea resurselor financiare disponibile, sînt: tergiversarea implementării actelor legislativ-normative cu privire la promovarea politicii de eficiență energetică; calitatea redusă a rapoartelor de audit energetic, care urmau să identifice în mod optim necesitățile de eficientizare a consumului de energie; numirea, în componența atît a Consiliului de administrație, cât și a Comitetului de investiții a unor persoane care sînt axate, prioritar, pe realizarea funcțiilor lor la locul de muncă de bază; tergiversarea semnării contractelor de grant între FEE și beneficiarii de proiecte, care urmau să asimileze mijloacele financiare alocate; nestabilirea unor termene de examinare a

**Măsurile
dispușe pentru
remediere**

**Recomandări
Parlamentului**

propunerilor de proiecte pentru fiecare etapă din managementul circuitului general al proiectelor; contractarea cu întârziere a consultanților tehnici responsabili de verificarea calității lucrărilor executate în cadrul proiectelor de eficiență energetică, precum și neluarea în calcul a neajunsurilor stabilite de către aceștia la executarea lucrărilor propriu-zise; capacitățile instituționale reduse ale AAPL de nivelul II, care urmau să elaboreze planurile și programele locale de eficiență energetică; deficiențele în organizarea și desfășurarea achizițiilor publice de lucrări pentru implementarea proiectelor respective.

Neregulile și disfuncționalitățile elucidate de audit au avut un impact negativ asupra realizării politicii de eficiență energetică, precum și asupra implementării proiectelor în domeniu, generînd, în ansamblu, un grad redus de asimilare a mijloacelor FEE. Ca rezultat, în perioada 2012-2014 absorbția mijloacelor disponibile FEE s-a situat sub 8,5%, în timp ce nivelul de finanțare a proiectelor respective a constituit doar 2,9%.

În actualul context de atingere a performanțelor în eficientizarea energetică, auditorii au înaintat recomandări factorilor de decizie, menite să îmbunătățească sectorul vizat, referindu-se în special la: modificarea structurii organizatorice a FEE; revizuirea procedurii de selectare și numire a membrilor Consiliului de administrație; eficientizarea etapelor în procesul de examinare, evaluare și aprobare a proiectelor de eficiență energetică.

Să solicite Guvernului:

- *respectarea termenelor cu privire la elaborarea și aprobarea actelor normative strict necesare reglementării domeniului eficienței energetice;*
- *ajustarea Regulamentului, cât și a structurii organizatorice a FEE în vederea asigurării bunei desfășurări a activității acestuia în implementarea proiectelor de rigoare.*

Compania Națională de Asigurări în Medicină

Obiectivul

În scopul evaluării performanțelor înregistrate de sistemul instituțional în baza mecanismelor aplicate la gestionarea mijloacelor FAOAM, Curtea de Conturi a inițiat o misiune de audit avînd drept obiectiv determinarea faptului dacă sistemul instituțional dispune de mecanisme fiabile pentru îndeplinirea adecvată a funcțiilor atribuite, cu măsurarea și raportarea obiectivă a rezultatelor obținute, în condițiile utilizării economice și eficiente a mijloacelor publice. În funcție de riscurile identificate, precum și de obiectivul stabilit, misiunea de audit a fost efectuată la CNAM, cu acumularea probelor prin ieșiri la fața locului și solicitarea informațiilor de la Centrul

Constatările și concluziile principale

Național de Management în Sănătate, Serviciul Vamal, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale și 13 IMSP.

La evaluarea aspectelor de performanță ale sistemului instituțional în administrarea mijloacelor FAOAM, au fost relevate următoarele:

- finanțarea serviciilor medicale acordate de asistență medicală primară necesită evaluarea indicatorilor de performanță, cu echilibrarea volumului de servicii medicale prestate și a costului acestora, ceea ce ar contribui la sesizarea de către pacienți a îmbunătățirii serviciilor în sistemul de sănătate;
- finanțarea asistenței medicale spitalicești necesită elaborarea și aprobarea indicatorilor de performanță (indicatori de rezultat), fapt ce ar asigura motivarea prestatorilor de servicii medicale și, respectiv, satisfacția pacientului;
- procesul de control intern aferent asigurării IMSP cu medicamente costisitoare, specifice unor maladii incluse în programele naționale de sănătate, este contraperformant și implică riscuri atât financiare, cât și de sănătate;
- ineficiența procesului de aprobare și contractare a finanțării este determinată de cadrul normativ intern confuz, suprapunerea atribuțiilor și cauzează, în unele situații, imposibilitatea evaluării rezultatelor obținute;
- activitățile instituționale în cadrul realizării obiectivelor specifice ale subprogramului „Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor din domeniul ocrotirii sănătății” nu au fost însoțite de studii și analize necesare, ceea ce a generat nerespectarea principiilor de economicitate și eficiență a mijloacelor utilizate în aceste scopuri, în sumă de 74,5 milioane lei.

Cauzele și impactul

Printre cauzele ce au condiționat deficiențele elucidate, se atestă:

- aprobarea mijloacelor FAOAM se realizează în baza bugetării pe programe, însă în lipsa indicatorilor de performanță, ceea ce nu permite evaluarea implementării și impactului acestora;
- insuficiența accentuată a medicilor de familie în localitățile rurale și raionale, cu concentrarea acestora în municipii, ceea ce afectează calitatea serviciilor medicale la nivel primar, precum și indicatorii de sănătate, prin accesul inechitabil și limitat al pacienților din localitățile rurale la serviciile respective;
- contractarea și finanțarea serviciilor medicale spitalicești preponderent în baza aspectelor cantitative (numărul personalului medical, resursele financiare alocate în limitele disponibile etc.) și, într-o măsură mai mică, pe cele calitative (indicatori de rezultate/performanță) indică neluarea în considerare a indicatorilor generali de sănătate a populației raportați de instituțiile medico-sanitare;

- procesele de control intern privind asigurarea cu medicamente costisitoare a instituțiilor medicale nu sînt reglementate, fiind segmentate, ineficiente și însoțite de riscuri sporite financiare, cât și de sănătate. În aceste condiții, au fost înregistrate angajamente de plată la IMSP în lipsa mijloacelor financiare, ceea ce a determinat apariția eventualelor litigii păguboase;
- neasigurarea cu studii și analize fundamentate, pentru respectarea principiilor de economicitate, la organizarea și desfășurarea procesului de achiziții de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, prin prisma responsabilităților legale de efectuare a achizițiilor publice centralizate de dispozitive medicale pentru 18 IMSP, a determinat apariția diferenței dintre costul echipamentului contractat și valoarea în vamă cu circa 11,6 milioane lei;
- procesul de achiziții publice a dispozitivelor medicale este unul complex și problematic, determinat de nerespectarea de către părțile implicate a principiilor de economicitate și eficiență, prin neasigurarea: studiilor și analizelor fundamentate aferente necesarului de dispozitive și valorii medii de piață a dispozitivelor medicale similare; resurselor financiare disponibile și suficiente; desfășurării procesului în termene rezonabile; justificării anulării unor licitații și a majorării costurilor dispozitivelor medicale, ceea ce determină nerealizarea, în unele cazuri, a scopurilor scontate și atingerea performanțelor în utilizarea mijloacelor publice;
- la administrarea mijloacelor FAOM pentru implementarea unor proiecte investiționale, Ministerul Sănătății, Comisia mixtă, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Compania Națională de Asigurări în Medicină și IMSP verificate nu au asigurat activități operative în vederea realizării în termen a obiectivelor acestora, astfel nefiind realizată sporirea accesului populației la serviciile medicale de calitate, ceea ce a determinat nerealizarea în termenele stabilite a obiectivelor propuse. Astfel, verificarea a 8 proiecte în valoare de 94,0 milioane lei a evidențiat neasigurarea utilizării mijloacelor FAOM pe principii de economicitate și eficiență, în sumă de 74,5 milioane lei;
- sistemul instituțional implicat (Comisia mixtă, CNAM, IMSP), în cadrul procesului de contractare a finanțării proiectelor investiționale, nu dispune de un proces integrat și eficient, fapt ce influențează direct și determină riscuri pentru etapele ulterioare de achiziționare și implementare a proiectelor investiționale și, respectiv, neatingerea performanțelor și a scopurilor scontate.

Măsurile dispuse pentru

În vederea îmbunătățirii economicității și eficienței activității sistemului instituțional la administrarea mijloacelor FAOM, Curtea de Conturi a înaintat un set de recomandări Ministerului Sănătății,

remediere

Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, care să asigure elaborarea, aprobarea și evaluarea indicatorilor de performanță la finanțarea serviciilor medicale, cu centrarea acestora pe rezultatele obținute; să intensifice elementele controlului intern aferent procesului de prioritizare, analiză, evaluare și aprobare a proiectelor investiționale finanțate din Fondul de dezvoltare, inclusiv în baza indicatorilor cantitativi/măsurabili, cu justificarea acestora, precum și să asigure elaborarea reglementărilor privind asigurarea cu medicamente costisitoare pentru maladiile specifice Programelor naționale de sănătate, cu stabilirea părților implicate și a responsabilităților manageriale aferente.

Recomandări Parlamentului

- *la aprobarea anuală a indicatorilor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, în special bugetarea pe programe, să solicite autorităților centrale de specialitate elaborarea și stabilirea indicatorilor de performanță, pentru eficientizarea și alinierea la standardele de calitate a serviciilor medicale publice.*

Ministerul Educației

Obiectivul

Misiunea de audit „*Generează impact economic și social alocarea fondurilor publice pentru învățământul secundar profesional?*” a constatat în evaluarea gestionării resurselor financiare, verificarea relevanței raportării deciziilor instituționale la criteriile prestabilite de cost-eficiență și impact în domeniul învățământului secundar profesional.

Constatările și concluziile principale

Printre cele mai consemnate abateri și nereguli, se exemplifică:

- sistemul național de formare profesională a moștenit abordări conservatoare, respectiv, fiind unul rigid la oportunitățile de restructurare;
- autoritățile publice de resort nu dispun de o bază de date privind structura, evoluția și necesarul forței de muncă pe piața internă, inclusiv a celei pregătite de învățământul profesional, respectiv, cererea și oferta pieței muncii nefiind corelate și administrate;
- curriculumul învățământului profesional nu este ajustat și nu ține cont de conjunctura pieței și cerințele sectorului economic, în consecință, cota absolvenților școlilor profesionale în structura șomajului fiind una preponderentă. Mijloacele financiare alocate sînt destinate cu precădere întreținerii unei rețele de instituții care din inerție pregătește profesii nesolicitate de mediul de afaceri;
- domeniul vizat nu dispune de standarde (repere) privind evaluarea calității studiilor, standardele de cost aferente bugetului per instituție/per domeniu - sînt absente. Contrar principiilor MFC,

Cauzele și impactul

instituțiile de profil nu sînt aliniate/orientate la principiile de gestiune a fondurilor conform indicatorilor prestabiliți de cost-eficiență, rezultate și performanță;

- sistemele MFC subdezvoltate au condus la o organizare, monitorizare și raportare nepotrivită privind procesele de învățămînt profesional per ansamblu, ceea ce diminuează calitatea studiilor și abilităților însușite de elevi, cu un impact de utilizare inefficientă a mijloacelor.

Slăbiciunile instituționale care au generat abaterile cu impact asupra dezvoltării învățămîntului secundar profesional, se exprimă prin următoarele:

- nefinalizarea elaborării și aprobării standardelor ocupaționale și curriculumurilor aferente, ca urmare lipsind criteriile de evaluare a calității studiilor în învățămîntul profesional, ceea ce constituie un impediment la elaborarea programelor de învățămînt pentru profesiile muncitorești;
- neîntreprinderea acțiunilor corespunzătoare pentru sporirea capacităților subdiviziunilor cu atribuții de planificare strategică și a celor de planificare bugetară în materie de analiză a opțiunilor/scenariilor și de evaluare a impactului (economic, financiar și social).

Măsurile dispuse pentru remediere

În vederea remedierii carențelor atestate, ISA a formulat recomandări privind:

- inițierea și implementarea unor acțiuni aferente restructurării, implicit, eficientizării învățămîntului vocațional/tehnic, conform strategiilor de dezvoltare a subdomeniului vizat;
- redefinirea măsurilor organizaționale și structurale în materie de management financiar, prin crearea unui sistem eficient și durabil de interacțiune a politicilor sectoriale (subsectoriale) cu procesul bugetar, respectiv, prin introducerea instrumentelor relevante de stabilire/evaluare/monitorizare a indicatorilor de performanță;
- inventarierea (din punct de vedere tehnic, cadastral, economic și didactic) a patrimoniului instituțiilor de învățămînt secundar profesional, precum și determinarea modului de valorificare a bunurilor care nu sînt utilizate în procesul educațional;
- raționalizarea/redimensionarea, prin restructurarea instituțională și operațională, a rețelei instituțiilor de învățămînt secundar profesional, în scopul optimizării și eficientizării resurselor financiare alocate, precum și justificării/conformării contingentului instruit în raport cu cererea pieței muncii;
- atestarea cadrelor didactice și managerilor instituțiilor de învățămînt, inclusiv în baza indicatorilor de reușită a elevilor și, respectiv, indicatorilor de implementare a sistemelor MFC;
- determinarea și aprobarea resurselor și a costului standard pentru

**Recomandări
Parlamentului**

asigurarea unui învățământ calitativ.

- *implicarea comisiilor parlamentare permanente în crearea unui mediu favorabil reformei în educație per ansamblu, inclusiv în vederea susținerii agendei ministerului de profil în restructurarea învățământului profesional, racordarea strategiilor de dezvoltare a acestui subdomeniu la conjunctura (cerere-ofertă) pieței forței de muncă.*

CAPITOLUL VII. AUDITURILE TEMATICE

Banca Națională a Moldovei

Obiectivul	Curtea de Conturi, conform prerogativelor și în consonanță cu legislația în vigoare, a efectuat auditul conformității executării devizelor de cheltuieli ale Băncii Naționale a Moldovei (BNM) pe anii 2013-2014, obiectivul fiind evaluarea legalității și regularității managementului financiar operațional.
Constatările și concluziile principale	Auditul public extern rezumă că, deși BNM dispune de cadru legal și reglementări interne, în același timp persistă un vid de natură legislativ-normativă aferent unor situații ce țin de activitatea operațională a instituției vizate. În acest sens, se relevă că: • Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nu prevede norme referitor la bugetul instituției și delimitarea cheltuielilor aferente activității de bază și celor pentru întreținerea instituțională, fapt ce generează incertitudini cu privire la raportarea și transparența gestionării resurselor în corespundere cu destinația acestora; • structura organizatorică și statele de personal nu au la bază fundamentări ale sarcinilor funcționale per colaborator și subdiviziune structurală, nu întrunesc un coraport întemeiat între angajații cu funcții manageriale și cei cu funcții executorii; • cadrul regulator intern privind salarizarea, condițiile plăților stimulatorii/compensatorii nu sînt axate pe criterii bine definite, respectiv, necesită ajustare la principii de eficiență și rezultate; • sistemul actual de acordare a creditelor angajaților BNM nu întrunește principiile economiei de piață; • reglementările interne referitor la cheltuielile aferente întreținerii autoturismelor de serviciu și obiectivelor social-culturale nu respectă principiul cost-eficiență; • gestionarea bunurilor administrate este afectată de neînregistrarea regulamentară a drepturilor patrimoniale asupra unor imobile și terenuri, precum și de nereflectarea valorii acestora în evidența contabilă a instituției.
Măsurile dispuse pentru remediere	Pentru remedierea situației constatate, CCRM a formulat recomandări complementare revizuirii și ajustării actelor legislativ-normative ce țin de îmbunătățirea managementului financiar operațional în cadrul BNM.
Recomandări Parlamentului	- <i>reactualizarea cadrului legal privind normele și limitele bugetare pentru formarea devizului de cheltuieli, precum și alte reglementări interne ale BNM; stabilirea unor reguli de procedură parlamentară în sensul interacțiunii și monitorizării de către Legislativ în condițiile autonomiei BNM;</i>

- revizuirea normelor legale privind retribuirea muncii autorităților publice cu funcții regulatorii, inclusiv ale BNM, asigurând uniformizarea principiilor și stabilirea criteriilor de performanță.

Ministerul Mediului

Fondul ariilor naturale

Obiectivul	Pornind de la importanța mediului înconjurător și impactul acestuia asupra dezvoltării umane, Curtea de Conturi și-a propus să evalueze gradul de preocupare a autorităților publice de profil în edificarea sistemelor aferente protecției ariilor naturale. În acest sens, auditul public extern s-a orientat asupra relevanței cadrului regulatoriu în domeniu, racordării acestuia practicilor internaționale, eficacității instrumentelor aplicate pentru realizarea obiectivelor adiționale.
Constatările și concluziile principale	De rînd cu unele progrese, misiunea de audit a constatat un șir de carențe, în special: • extragerea și utilizarea zăcămintelor minerale din zona monumentului naturii geologic și paleontologic „Defileul Trinca”, volumul total de substanțe extrase, pînă în anul 2012, constituind 620 mii m³, mediului înconjurător fiindu-i cauzate prejudicii în valoare de 77,1 milioane lei; • lipsa structurii administrative pentru Parcul Național „Orhei” (33,8 mii ha), ceea ce nu asigură regimul de protecție instituit și realizarea angajamentelor asumate prin ratificarea Convenției privind diversitatea biologică; • neînregistrarea conformă la organele cadastrale a dreptului public asupra terenului Grădinii dendrologice din mun. Chișinău, precum și admiterea construcțiilor și a unor lucrări de construcții în zona de protecție a acesteia.
Cauzele și impactul	Astfel, originea situațiilor cuantificate rezidă în: • lipsa normelor legale armonizate cu cele internaționale; vulnerabilitatea unor elemente ale sistemului instituțional privind ariile naturale protejate și relațiile defectuoase dintre componentele sistemului urmare a necorelării etapelor de planificare, administrare, monitorizare și control ale gestionării eficiente a acestor zone; • nedelimitarea clară a atribuțiilor, implicit, responsabilităților autorităților publice centrale, locale, respectiv, ale managementului ariilor naturale protejate; • neînregistrarea terenurilor și lipsa unei evidențe conforme a dreptului asupra obiectelor/complexelor – părți componente ale Fondului ariilor naturale protejate de stat. Astfel, a evalua impactul conservării și dezvoltării durabile a ariilor naturale protejate reprezintă o sarcină dificilă, dat fiind și neaprobarea

**Măsurile
dispuse pentru
remediere**

criteriilor și indicatorilor adiționali.

Pentru remedierea lacunelor în cauză, s-au dispus recomandări în vederea:

- ajustării cadrului juridic național la bunele practici internaționale și definitivării procesului de asigurare a cadrului instituțional adecvat și necesar funcționării Parcului Național „Orhei”;
- (re)definirii clare a raporturilor dintre autoritatea centrală de resort și autoritățile/administrațiile cărora li s-au delegat responsabilități de gestionare a ariilor naturale protejate;
- elaborării și implementării planurilor de actualizare a acțiunilor ce țin de delimitarea, înregistrarea și integritatea Fondului vizat.

**Recomandări
Parlamentului**

- *să solicite Guvernului luare de atitudine privind sistemul instituțional ineficient în domeniul ariilor naturale protejate și asigurarea deplină a conservării, păstrării și integrității acestora;*
- *realizarea unui control parlamentar privind activitatea autorităților administrațiilor publice centrale și locale în vederea aplicării legislației în domeniul protecției mediului și asigurării protecției monumentului naturii geologic și paleontologic „Defileul Trinca”.*

Domeniul biocombustibililor

Obiectivul

Misiunea de audit a avut drept obiectiv verificarea relevanței legislației în vigoare aferente domeniului biocombustibililor, sustenabilității politicilor sectoriale și funcționalității mecanismelor adiționale.

O dezvoltare eficientă și durabilă a sistemului energetic al statului ce ar spori securitatea sectorului energetic, precum și ar reduce impactul negativ asupra mediului înconjurător presupune diversificarea resurselor energetice alternative, inclusiv utilizarea biocombustibililor.

În context, auditul a evaluat și eficiența activităților în derulare pentru realizarea obiectivelor stabilite în domeniu și dacă au fost realizați indicatorii de progres.

**Constatările și
concluziile
principale**

De rînd cu evoluțiile pozitive înregistrate în urma valorificării surselor de energie diversificată, se atestă necesitatea îmbunătățirii proceselor de realizare a obiectivelor din domeniul biocombustibililor, inclusiv prin racordarea acestora la practicile internaționale.

Astfel,

- cadrul legislativ necesită actualizări potrivit cerințelor acquis-lui comunitar, în special la capitolul utilizarea energiei din surse regenerabile;
- se evidențiază necesitatea creării bazei de date centralizate ce vizează domeniul biocombustibililor, care va oferi posibilitatea sistematizării și raportării obiectivelor realizate;

Cauzele și impactul

- în lipsa reglementărilor specifice privind criteriile de durabilitate pentru biocarburanți și biolichide, a devenit dificilă utilizarea pe larg a potențialului surselor de energie regenerabilă, cu includerea producției și consumului de biocombustibili;
- s-a accentuat necesitatea estimării mijloacelor financiare aferente, dar și a exploatării potențialului științifico-tehnic în procesul de implementare a politicilor privind producerea și utilizarea biocombustibililor;
- fragmentarea surselor de finanțare și lipsa unui sistem de priorități prestabilite și coordonate cu autoritatea din domeniu (Agenția pentru Eficiență Energetică, Fondul Ecologic Național) a determinat, pentru unele proiecte, nemonitorizarea și neevaluarea realizării obiectivelor. Astfel, auditul a constatat neatingerea obiectivelor stabilite (Călărași – 3,2 milioane lei; Hîncești – 12,0 milioane lei;), iar în unele cazuri – utilizarea nejustificată a mijloacelor publice (1,3 milioane lei);
- nerespectarea termenelor de rambursare a mijloacelor financiare acordate influențează distribuirea ulterioară a acestora potențialilor beneficiari.

Printre principalele cauze generatoare de deficiențe nominalizate, poate fi specificată carența cadrului regulator aferent producerii și plasării pe piață a biocarburanților (calitatea, impactul producerii materiei prime asupra terenurilor agricole, utilizarea stimulentei pentru promovare și producție).

În consecință, domeniul nu dispune de date statistice complete și relevante privind producerea pe plan intern a biocombustibililor, ceea ce nu oferă posibilitatea colectării informațiilor și nu permite cuantificarea și evaluarea situației reale. Totodată, monitorizarea insuficientă de către autoritățile de specialitate a cauzat nerealizarea obiectivelor, precum și utilizarea irațională a mijloacelor publice.

Măsurile dispuse pentru remediere

Pentru promovarea eficientă a surselor de energie regenerabilă, respectiv, a biocombustibililor, entităților responsabile le-au fost înaintate recomandări în vederea ajustării cadrului legislativ-normativ, în special, elaborarea reglementărilor privind producerea biocarburanților (calitatea, impactul producerii materiei prime asupra terenurilor agricole, utilizarea stimulentei pentru promovare și producție). S-a recomandat, de asemenea, crearea unor condiții prioritare privind culegerea și obținerea informațiilor necesare producerii și utilizării biocombustibililor.

Recomandări Parlamentului

- *alinieră cadrulul legislativ aferent biocombustibililor clauzelor acquis-lui comunitar.*

Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură

Obiectivul

Misiunea auditului public extern a avut ca scop oferirea unei asigurări rezonabile că sistemele MFC în cadrul subvenționării în agricultură este unul conform principiilor legalității/regularității și orientat spre o creștere durabilă a ramurii vizate.

Prin verificările la entitățile publice și beneficiarii de subvenții, s-a urmărit:

- evaluarea politicilor sectoriale asumate de către MAIA și relevanței fundamentărilor de subvenționare a producătorilor agricoli, cuantificarea impactului aferent și corelarea indicilor de dezvoltare cu resursele financiare alocate;
- funcționalitatea cadrului metodologico-procedural-operational aplicat de către AIPA pentru asigurarea regularității în folosirea mijloacelor bugetare gestionate;
- conformitatea exercițiului bugetar în cadrul AIPA pentru gestionarea competențelor delegate unității operaționale respective.

În această ordine de idei, ISA și-a propus drept obiectiv nu numai elucidarea abaterilor și neregulilor în gestiunea banului public, dar și identificarea cauzelor/efectelor, rezervelor/soluțiilor aferente.

Constatările și concluziile principale

Sistemul autohton de subvenționare a realizat anumite progrese instituționale, totodată se relevă că autoritățile de resort (MAIA și AIPA) nu și-au asumat în mod plener angajamente pentru realizarea unui impact economic și social rezultat din sporirea competitivității sectorului agricol. Prin urmare, cele mai semnificative abateri și iregularități constatate de audit se caracterizează prin:

- absența informațiilor/fundamentărilor care au stat la baza stabilirii mecanismului de subvenționare (în special, condițiile de eligibilitate; plafoanele de subvenționare; cota subvenției din valoarea investiției; domeniile de subvenționare; modul de (re)distribuire a mijloacelor aprobate pentru subvenționare etc.);
- neorganizarea activității de evaluare a îndeplinirii indicatorilor cu privire la eficiența sau eficacitatea utilizării mijloacelor Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli;
- prevederi regulamentare incoerente, inclusiv cu carențe pasibile de aplicări inegale (tratament inechitabil) în raport cu potențialii beneficiari, cum ar fi: utilizarea unor noțiuni fără definirea exhaustivă a acestora; prevederi neexhaustive privind cumularea/confirmarea în același an a tuturor condițiilor pentru obținerea subvențiilor; neasigurarea continuității activităților agricole (nestabilirea unui termen minim de folosință a terenurilor agricole); lipsa stabilirii cotei de folosire a utilajului/tehnicii subvenționate în procesul propriu de producție; neeliminarea riscului de majorare a valorii investiției în cazul tranzacțiilor între companii/persoane interdependente; neeliminarea sau nediminuarea posibilității de

Cauzele și impactul

Măsurile dispuse pentru remediere

aparitie a riscurilor asociate, cu rezilierea anticipată a contractelor de arendă a terenurilor pe care s-au efectuat investițiile subvenționate etc.;

- neconformarea/neajustarea cadrului instituțional al AIPA la reguli și proceduri, ceea ce determină riscuri de achitare a subvenției unor persoane neeligibile;
- necontabilizarea și neraportarea conformă, inclusiv în scopuri fiscale, a activității unor agenți economici beneficiari de subvenții.

Deficiențele și iregularitățile sistemului de subvenționare sînt cauzate de:

- neprioritizarea sectoarelor-cheie generatoare de plusvaloare și necorelarea strategiilor de dezvoltare cu disponibilitățile efective de suport financiar;
- aplicarea neuniformă a cadrului regulator, existența vidului de norme și prevederilor ambigue, generatoare de carențe și disfuncționalități;
- absența unor proceduri clare, coerente și standardizate privind verificarea corespunderii cererii de subvenționare criteriilor de eligibilitate;
- lipsa obiectivelor măsurabile la evaluarea impactului subvenționării;
- implementarea necorespunzătoare de către AIPA a sistemelor de control intern aferente subvenționării;
- deficitul de predictibilitate și transparență a cadrului instituțional privind procesul de subvenționare per ansamblu;
- neîntreprinderea măsurilor de rigoare în vederea implementării/executării cerințelor și recomandărilor Curții de Conturi.

În contextul auditului public extern, ISA a dispus:

- reconceptualizarea/redefinirea strategiilor și politicilor publice în materie de subvenții, convergenței acestora cu disponibilitățile financiare sustenabile, precum și racordării la indicatori de productivitate, cost-eficiență și impact;
- (re)evaluarea indicilor și potențialului de dezvoltare a sectorului agricol, elaborarea și/sau redimensionarea obiectivelor-cheie, inclusiv a celor aferente sprijinului financiar prin subvenționări curente și capitale, reactualizînd, în acest sens, criteriile și normele de (pre)selecție a potențialilor beneficiari;
- revizuirea cadrului legal-normativ privind subvenționarea asigurării riscurilor de producție în agricultură, precum și elaborarea/aprobarea unor reglementări unice, necesare pentru determinarea pagubelor suferite de producătorii agricoli urmare a calamităților naturale;
- standardizarea cadrului regulator aferent proceselor și procedurilor

Recomandări Parlamentului

operaționale de subvenționare per ansamblu, inclusiv reglementarea prin stipularea expresă a criteriilor aferente interdicțiilor pentru beneficiarii neonești.

- *inițierea de către comisiile parlamentare permanente a audierilor autorităților vizate, pentru documentare și posibile ajustări ale cadrului juridic aferent reglementării procesului de subvenționare; prioritizarea domeniilor subvenționate în funcție de resursele financiare disponibile.*

Monitorizarea post-audit: „Activitatea desfășurată de reprezentanții statului, membrii consiliilor societăților comerciale și administratorii acestora este comensurabilă cu remunerarea lor?”

Obiectivul

În perioada de referință (2015), Curtea de Conturi, aliniindu-se la bunele practici internaționale, a efectuat în premieră, cu suportul experților străini, o misiune de *follow-up*¹⁰, pentru a constata dacă entitățile auditate au întreprins măsurile corespunzătoare în vederea executării cerințelor și implementării recomandărilor din Raportul auditului performanței efectuat de Curtea de Conturi în anul 2012 cu tema „*Activitatea desfășurată de reprezentanții statului, membrii consiliilor societăților comerciale și administratorii acestora este comensurabilă cu remunerarea lor?*”.

Constatările și concluziile principale

Misiunea de *follow-up* a constatat că entitățile auditate, ignorând cerințele ISA, practic nu au întreprins măsuri adiționale implementării recomandărilor de rigoare (2012). Astfel, din cele 19 cerințe și recomandări adresate entităților auditate, doar 4 au fost executate integral, 6 – executate parțial, iar 9 nu au fost executate.

În acest sens, se reiterează starea perpetuă a deficiențelor, originea acestora fiind:

- neimplementarea unui mecanism de evaluare a eficienței activității reprezentanților statului, membrilor consiliilor societății și managerilor acestora în baza indicatorilor de performanță;
- nereglementarea condițiilor de acordare a compensațiilor, dar și a modalității de stabilire a cuantumului acestora pentru membrii consiliilor societăților, comisiilor de cenzori și managerii societăților;
- nerevizuirea prevederilor cadrului legal ce reglementează numărul consiliilor de administrație și consiliilor societăților în care pot fi desemnați concomitent reprezentanții statului, în vederea eficientizării activității acestora și exercitării corespunzătoare a funcțiilor;
- neidentificarea, cu excepția MF, a condițiilor și criteriilor pentru

¹⁰ Misiunea de „*follow-up*” este o activitate independentă, care presupune examinarea de către auditori, în baza rezultatelor auditului performanței, a acțiunilor corective întreprinse de către entitatea auditată sau de altă parte responsabilă.

Cauzele și impactul

determinarea circumstanțelor care să constituie eschivarea de la exercitarea funcțiilor a reprezentanților statului, ca temei pentru anularea indemnizațiilor lunare;

- neincluderea în contractele de muncă încheiate cu administratorii societăților pe acțiuni a obiectivelor și indicatorilor de performanță, precum și neelaborarea procedurilor de monitorizare trimestrială a acestora de către consiliile societăților;
- controlul inefficient din partea AAPC și CMC asupra activității reprezentanților statului, ce vizează respectarea termenelor de prezentare a rapoartelor de activitate, calitatea și suficiența informațiilor incluse în rapoarte, precum și lipsa unor proceduri coerente de examinare și utilizare a acestor date în procesul decizional.

Printre principalele cauze identificate, care au condiționat un nivel redus de executare a cerințelor și de implementare a recomandărilor, se menționează: lipsa acțiunilor din partea autorităților responsabile în vederea remedierii deficiențelor și modificării cadrului legislativ și normativ; iresponsabilitatea în exercitarea conformă a atribuțiilor de monitorizare a activității persoanelor cu atribuții de reprezentare a statului, precum și preocuparea scăzută a autorităților abilitate față de promovarea unor schimbări radicale în domeniul reprezentării statului în societățile comerciale cu cota majoritară de stat. În consecință, se atestă:

- achitarea uniformă și integrală a indemnizațiilor lunare și a compensațiilor anuale persoanelor cu atribuții de reprezentare, chiar dacă acestea absentează frecvent de la ședințele organelor de conducere;
- cumularea de către aceleași persoane a funcțiilor reprezentative în cadrul societăților comerciale, costurile anuale constituind 0,5 milioane lei;
- lipsa unui control eficient din partea autorităților abilitate a condus la scăderea profitabilității societăților pe acțiuni, ceea ce afectează direct capacitatea acestora de a plăti dividende. Astfel, dacă în anul 2011 cele 5 societăți pe acțiuni auditate au înregistrat un profit în sumă de 356,8 milioane lei, atunci în anul 2014 pierderile acestora au constituit 268,6 milioane lei. În consecință, dividendele achitate la bugetul de stat pentru anul 2014 s-au diminuat cu 164,8 milioane lei față de anul 2011. Acest aspect, pe termen lung, influențează negativ potențialul de dezvoltare și creștere economică a societăților economice, ceea ce, în combinație cu uzura graduală a activelor, reduce ireversibil capacitatea de plată a dividendelor pe viitor, în condițiile neinvestirii și nemodernizării capacităților de producție.

**Măsurile
dispușe pentru
remediere**

În vederea lichidării neajunsurilor constatate, Curtea de Conturi a reiterat recomandările ce vizează: implementarea mecanismului de responsabilizare a persoanelor care exercită atribuții de reprezentare a statului, diminuarea numărului consiliilor de administrație și consiliilor societăților în care pot fi desemnați concomitent reprezentanții statului, includerea în contractele de muncă încheiate cu administratorii societăților pe acțiuni a obiectivelor și indicatorilor de performanță, consolidarea sistemului de control intern ce vizează verificarea activității acestora.

**Recomandări
Parlamentului**

Să solicite Guvernului:

- *dispunerea unor acțiuni relevante reformării domeniului de administrare a proprietății publice, inclusiv prin implementarea unui mecanism eficient de responsabilizare și control din partea autorităților abilitate asupra activității reprezentanților statului în societățile comerciale cu capital majoritar; revizuirea în acest sens a sistemului de remunerare, racordându-l la indicatori-cheie de rezultate și performanțe.*

CAPITOLUL VIII. AUDITURILE TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE

Auditul tehnologiilor informaționale (TI) este un instrument deosebit de eficient pentru managementul instituțional, corporativ și financiar, în scopul obținerii unei situații autentice și obiective adiționale domeniilor din gestiune.

În acest context, Curtea de Conturi își dezvoltă cu forțele proprii, dar și cu suportul Băncii Mondiale capacitățile instituționale în realizarea auditurilor sistemelor TI, antrenând în acest scop experți în materie. Astfel, în perioada de referință au fost realizate 2 misiuni de audit, cu tematicile: „Care este rezultatul implementării Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice”?” și „Platforma guvernamentală de registre și acte permissive (PGRAP) asigură atingerea scopului propus?”.

Agencia Achiziții Publice

Obiectivul	Acțiunea de audit se referă la una dintre reformele reglementate în cadrul Strategiei Naționale de edificare a societății informaționale „Moldova electronică” inițiate în anul 2008 ¹¹ , și anume: dezvoltarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (<i>în continuare – SIA RSAP</i>). Scopul auditului a fost determinarea situației la zi privind implementarea SIA RSAP, precum și evaluarea modului de aplicare a TI în eficientizarea activităților interne ale Agenției Achiziții Publice (AAP) și altor actori participanți la procesul de achiziții (<i>autorități contractante și operatori economici</i>).
Constatările și concluziile principale	Analiza efectuată a reliefat anumite impedimente și limitări, care, în fond, au generat rezultate modeste în dezvoltarea SIA RSAP. Astfel, pînă în prezent sistemul este parțial dezvoltat sub aspect tehnic, este utilizat în regim de testare și acoperă doar o porțiune din totalul de proceduri de achiziții publice. În atare circumstanțe, este necesară interacțiunea tuturor instituțiilor implicate (AAP, MF, CGE) pentru luarea deciziei în materie de dezvoltare/implementare/exploatare industrială a SIA RSAP. Printre principalele observații și probleme majore atestate de audit, se evidențiază: • un nivel redus al documentării proceselor aferente creării/implementării/dezvoltării/mentenanței SIA RSAP, precum și lipsa controalelor generale TI la nivelul AAP; • atît AAP, cît și alte autorități de resort (MF, MTIC, CGE) nu au o viziune clară referitor la termenele de implementare a SIA RSAP, nu dispun de necesitățile în resurse financiare și umane aferente mentenanței/dezvoltării de perspectivă; • absența unei evaluări/prognoze privind costurile pentru realizarea

¹¹ Hotărîrea Guvernului nr.255 din 09.03.2005 „Privind Strategia Națională de edificare a societății informaționale – „Moldova electronică””.

	obiectivelor stipulate în documentele de politici strategice. În consecință, SIA RSAP se dezvoltă doar în funcție de disponibilitatea resurselor financiare, neavînd un buget propriu în acest sens; • faptul că funcționarea Sistemului este afectată de imposibilitatea licențierii SGBD Oracle 11g pe platforma MCloud, iar infrastructura MCloud oferită de CGE nu propune o platformă tehnică cu asigurarea licențelor necesare; • lipsa în cadrul AAP a unei unități (post) cu atribuții și responsabilități TI, fapt ce generează dependența totală de Elaborator și de consultanții externi.
Cauzele și impactul	Una dintre principalele cauze identificate de audit o constituie subfinanțarea domeniului TI, situația curentă reprezentînd un risc pentru capacitatea instituțională a AAP în realizarea obiectivelor și programelor strategice ale Guvernului^{12; 13}.
Măsurile dispuse pentru remediere	Pornind de la această stare de lucruri, Curtea de Conturi a recomandat Guvernului, în comun cu MF, să identifice soluții de finanțare continuă a activităților prevăzute în documentele strategice cu tangență în domeniul achizițiilor publice, inclusiv aferente SIA RSAP. Respectiv, pentru ameliorarea situațiilor constatate, este strict necesar ca AAP să-și asume rolul de conducător la toate etapele de dezvoltare, implementare și promovare a SIA RSAP, iar MF, MTIC (<i>care elaborează politicile în domeniu</i>), precum și alți subiecți implicați în dezvoltarea și funcționarea SIA RSAP (<i>Centrul de Guvernare Electronică, Centrul de Telecomunicații Speciale</i>) să ofere consiliere, sprijin și implicare, conform competențelor delegate.
Recomandări Parlamentului	Să solicite Guvernului: - <i>în scopul realizării obiectivelor cuprinse în Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice (2013-2020) și în Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020” să urgenteze procesul de implementare a TI pentru dezvoltarea unui sistem modern de achiziții publice, prin mobilizarea capacităților manageriale și de execuție ale AAP și CGE.</i>

Centrul de Guvernare Electronică

Obiectivul	Obiectivul misiunii de audit a constat în evaluarea gradului de dezvoltare a Platformei guvernamentale de registre și acte permissive. Scopul a fost înțelegerea activităților, proceselor și controalelor instituite în cadrul managementului proiectului executate de Centrul
-------------------	--

¹² Strategia Națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.857 din 31.10.2013.

¹³ Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2020, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.573 din 06.08.2013.

Constatările și concluziile principale

de Guvernare Electronică (CGE), în vederea oferirii unor recomandări relevante.

Auditul public extern a constatat anumite curențe și probleme nesoluționate, cumulul acestora constituind un impediment semnificativ pentru capacitățile de monitorizare și control din partea CGE asupra bunei desfășurări a proiectului, precum și unele riscuri pentru beneficiarii aplicațiilor bazate pe PGRAP, precum:

- necesitatea îmbunătățirii calității cadrului de management al performanței, prin stabilirea unor indicatori de performanță măsurabili, precum și a modalităților de calculare și monitorizare permanentă a acestora;
- asigurarea continuității serviciilor, inclusiv prin stabilirea/consolidarea unui plan privind recuperarea datelor în caz de dezastru;
- consolidarea monitorizării/gestionării riscurilor ce țin de disponibilitatea și funcționalitatea PGRAP și a aplicațiilor dezvoltate pe aceasta;
- implicarea insuficientă a APC în procesele de dezvoltare, instruire și administrare a aplicațiilor;
- urgentarea definitivării proiectului de acord-tip pentru prestarea serviciilor PGRAP și semnarea acestora cu beneficiarii aplicațiilor dezvoltate pe PGRAP în vederea asigurării calității serviciilor și responsabilizării părților implicate.

Măsurile dispuse pentru remediere

În contextul misiunii de audit, ISA a formulat recomandări în vederea perfecționării activităților specifice ale CGE, pentru realizare în strictă concordanță cu obiectivele strategice asumate:

- stabilirea unui set minim de indicatori ai performanței obligatorii la prestarea serviciilor de către entitățile desemnate responsabile de către Executiv, inclusiv Î.S. „Centrul de Telecomunicații Speciale”;
- efectuarea unei revizui complete și consolidarea sistemelor de back-up al datelor și de recuperare în caz de dezastru, relevante pentru utilizarea PGRAP de către beneficiari, care să includă, cel puțin, evaluarea serviciilor de continuitate a activității, de recuperare în caz de dezastru și de back-up, disponibile CGE, pentru a ajuta la protejarea PGRAP, și disponibile beneficiarilor, pentru a ajuta la protejarea aplicațiilor bazate pe PGRAP;
- urgentarea aprobării Acordului-tip cu privire la utilizarea PGRAP, în vederea protejării și responsabilizării părților implicate;
- intensificarea activităților de monitorizare și control asupra instituirii/dezvoltării PGRAP;
- respectarea Reglementărilor tehnice în vigoare la implementarea activităților expuse în Planul de acțiuni privind implementarea Programului de reformare a serviciilor publice pentru anii 2014-2016;

**Recomandări
Parlamentului**

- actualizarea Reglementărilor tehnice potrivit modificărilor și completărilor operate în cadrul normativ și legislativ relevant.

- *susținerea eforturilor autorităților de resort, prin prisma unei implicări participative la toate etapele (ajustarea cadrului metodologic și de reglementare la aprobarea finanțărilor etc.), pentru realizarea obiectivelor din Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”;*

Să solicite Guvernului:

- *identificarea metodelor și instrumentelor de monitorizare adecvată a Proiectelor de automatizare care au loc în prezent în cadrul instituțiilor de stat, precum și de analiză, asimilare și fructificare a acțiunilor deja finalizate;*
- *examinarea oportunității privind identificarea metodelor de stimulare și motivare a personalului TI din cadrul instituțiilor de stat, pentru minimizarea efectului de fluctuație a acestuia, precum și pentru asigurarea continuității dezvoltării domeniului.*

ÎNCHEIERE

Scopul principal al unei Instituții Supreme de Audit, cum este Curtea de Conturi, constă în evaluarea managementului economico-financiar în sectorul public în ansamblul său și comunicarea rezultatelor prin elaborarea unor rapoarte clare, obiective și utile. Rapoartele de audit au rolul de a informa anual, dar și pe parcursul anului, Parlamentul, celelalte instituții ale statului asupra activității de audit. Acestea reprezintă instrumentul prin care evaluările auditului public extern devin accesibile și altor părți interesate, mai cu seamă publicului larg, astfel transpunând în practică principiul transparenței, în spiritul standardelor de audit ale Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI).

Prezentul Raport constituie un sumar al principalelor constatări, concluzii și recomandări inserate în materialele misiunilor de audit și susținute de Plenul Curții de Conturi în ședințele sale publice, hotărârile de rigoare fiind publicate în Monitorul Oficial.

Prin deciziile instituționale, ISA a stăruit în mod fidel și constant să sensibilizeze autoritățile supreme ale statului asupra abaterilor și neregulilor în gestiunea fondurilor publice, identificând în acest sens nu numai cauzele, respectiv, efectele acestora, dar și posibilele soluții de remediere.

Cu referire la administrarea finanțelor publice, atestăm că cele mai fragile și subperformante segmente rămân: fundamentarea și plenitudinea evaluărilor/prognozelor privind baza de venituri publice; administrarea impozitelor, taxelor și contribuțiilor; eficientizarea utilizării banilor publici prin corelarea obiectivelor sectoriale cu limitele financiare alocate; managementul datoriei publice. O altă problemă este gestiunea patrimoniului proprietate publică, a cărei înregistrare, cadastrare și evaluare integrală creează premise incontestabile consolidării finanțelor publice, în special, a celor locale. Și activele statului, aflate în gestiune economică sub supravegherea autorităților publice de toate nivelurile, reprezintă un capital generator de prelevări fiscale. Rezerve semnificative există, de asemenea, și în gestionarea propriu-zisă a banilor publici, alocările supradimensionate și risipa evidentă de resurse financiare constituind cele mai frecvente și contraindicate flageluri.

Prin urmare, auditul public extern oferă suficiente evaluări și probe pentru autosesizarea tuturor autorităților și entităților publice în revigorarea managementului instituțional, corporativ și financiar, pentru o gestiune exemplară a sectorului public.

Curtea de Conturi în actualul mandat, asumându-și implementarea cu eforturi conjugate a Planului de Dezvoltare Strategică (2011-2015), cu genericul „... *audit mai bun, pentru a promova o mai mare responsabilitate și o mai bună gestionare a fondurilor publice*”, a contribuit plener în modernizarea managementului instituțiilor publice.

În susținerea celor consemnate, Plenul Curții de Conturi solicită reiterat forurilor supreme ale statului suportul complementar acțiunilor de audit public extern în redresarea autentică a disciplinei financiare pentru afirmarea consecventă a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

ANEXE

*Anexa nr.1
la Raportul asupra administrării și
întrebuințării resurselor financiare
publice și patrimoniului public*

Lista Hotărîrilor adoptate de Curtea de Conturi în perioada octombrie 2014 – septembrie 2015 și a entităților supuse auditului

Nr. crt.	Denumirea hotărîrii	Nr. de rapoarte de audit	Entitățile auditate
1.	Hotărîrea nr.50 din 31.10.2014 „Privind Raportul auditului de performanță „Necesită o regîndire strategică și eficientizare procesul investițional în cadrul autorităților publice locale din mun. Chișinău?”” (publicată în M.O. nr.358-363/42 din 04.12.2014)	1	Primăria mun. Chișinău, unele structuri ale Consiliului municipal Chișinău, precum și unele UAT din cadrul municipiului (primăriile or. Vadul lui Vodă, or. Sîngera, com. Tohatin și com.Băcioi)
2.	Hotărîrea nr.53 din 26.11.2014 „Privind Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Taraclia pe anul 2013” (publicată în M.O. nr.372-384/44 din 19.12.2014)	1	Aparatul președintelui raionului; primăriile or. Taraclia și Tvardița, com. Vinogradovca; Întreprinderile Municipale „Rețelele termice” (Taraclia), „GLCC” (or.Taraclia), „Verdenița” (or.Taraclia), „Apă-Canal” (or.Taraclia), „Vinascom” (com.Vinogradovca), „Izvor Melen” (com.Budăi), „Tvardisan” (or.Tvardița). De asemenea, unele probe de audit au fost acumulate la: 15 AAPL din cadrul UAT din raionul Taraclia; IFS Taraclia; Secția pentru statistică a raionului Taraclia; Î.S. „Cadastru” și OCT Taraclia; CÎS; IE Taraclia
3.	Hotărîrea nr.54 din 28.11.2014 „Cu privire la Raportul auditului performanței Fondului pentru Eficiență Energetică „Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor de eficiență energetică sînt modeste”” (publicată în M.O. nr.372-384/44 din 19.12.2014)	1	Probele de audit au fost acumulate în cadrul Ministerului Economiei, Agenției pentru Eficiență Energetică, Fondului pentru Eficiență Energetică, precum și au fost desfășurate acțiuni de audit la 22 beneficiari de proiecte în domeniul eficienței energetice
4.	Hotărîrea nr.55 din 08.12.2014 „Cu privire la Raportul auditului conformității procesului de subvenționare a agriculturii în anul 2013” (publicată în M.O. nr.1-10/1 din 16.01.2015)	1	Probele de audit au fost acumulate la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Î.S. „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor”, precum și de la 49 de beneficiari de subvenții
5.	Hotărîrea nr.56 din 08.12.2014 „Cu privire la Raportul auditului tehnologiilor informaționale „Care este rezultatul implementării Sistemului Informațional	1	Agencia Achiziții Publice

	Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice?” (publicată în M.O. nr.386-396/47 din 26.12.2014)		
6.	Hotărîrea nr.58 din 22.12.2014 „Cu privire la Raportul auditului conformității privind gestionarea fondurilor publice de către Serviciul de Stat de Curieri Speciali” (publicată în M.O. nr.1-10/2 din 16.01.2015)	1	Serviciul de Stat de Curieri Speciali
7.	Hotărîrea nr.59 din 22.12.2014 „Cu privire la Raportul auditului conformității privind gestionarea fondurilor publice de către Serviciul de Stat de Arhivă” (publicată în M.O. nr.1-10/3 din 16.01.2015)	1	Serviciul de Stat de Arhivă
8.	Hotărîrea nr.1 din 27.01.2015 „Privind Raportul auditului mediului în domeniul biocombustibililor” (publicată în M.O. nr.39-45/4 din 20.02.2015)	1	Ministerul Economiei, Ministerul Mediului, Agenția pentru Eficiență Energetică, fiind colectate probe și solicitate informații inclusiv de la alte autorități, precum și de la unii beneficiari de mijloace financiare destinate realizării unor obiective de dezvoltare a surselor regenerabile de energie
9.	Hotărîrea nr.2 din 29.01.2015 „Cu privire la Raportul auditului „Generează impact economic și social alocarea fondurilor publice pentru învățământul secundar profesional?” (publicată în M.O. nr.52-57/6 din 06.03.2015)	1	Ministerul Educației și 30 de instituții, fiind analizate informațiile prezentate la acest subiect de ministerele Finanțelor, Economiei, Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și Biroul Național de Statistică
10.	Hotărîrea nr.3 din 30.01.2015 „Cu privire la Rapoartele auditurilor conformității gestionării fondurilor publice de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și unele entități din subordine pe anii 2013-2014” (publicată în M.O. nr.39-45/5 din 20.02.2015)	2	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și unele entități din subordine: S.A. „Stadionul Republican”, Î.S. Sanatoriul-Preventoriu de Bază „Constructorul” și Î.S. Institutul Național de Cercetări și Proiectări în Domeniul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii „Urbanproiect”
11.	Hotărîrea nr.4 din 20.02.2015 „Privind auditul gestionării fondurilor publice de către Centrul Național Anticorupție în exercițiul bugetar 2014” (publicată în M.O. nr.59-66/7 din 13.03.2015)	1	Centrul Național Anticorupție
12.	Hotărîrea nr.6 din 27.02.2015 „Cu privire la Raportul auditului performanței „Managementul gestionării Programelor de ajutor social fiind unul funcțional, necesită îmbunătățiri continue” (publicată în M.O. nr.69-73/8 din 20.03.2015)	1	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Inspekția Socială și 6 direcții asistență socială și protecție a familiei: Bălți, Basarabeasca, Cimișlia, Criuleni, Drochia și Ialoveni
13.	Hotărîrea nr.11 din 31.03.2015 „Cu privire la Raportul auditului performanței „Își îndeplinește adecvat Consiliul Concurenței funcțiile atribuite, cu utilizarea economă a fondurilor alocate în condițiile măsurării și raportării obiective a rezultatelor obținute?”	1	Consiliul Concurenței

	(publicată în M.O. nr.110-114/13 din 08.05.2015)		
14.	Hotărîrea nr.12 din 31.03.2015 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare la Școala profesională nr.8 din mun. Chișinău pe exercițiul bugetar 2014” (publicată în M.O. nr.94-97/12 din 17.04.2015)	1	Școala profesională nr.8 din mun. Chișinău
15.	Hotărîrea nr.13 din 30.04.2015 „Cu privire la Raportul auditului conformității gestionării fondurilor publice asociat auditului situațiilor financiare la Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” pe anii 2013-2014” (publicată în M.O. nr.124-130/14 din 30.04.2015)	1	IPNA Compania „Teleradio-Moldova”
16.	Hotărîrea nr.14 din 16.06.2015 „Cu privire la Raportul auditului Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014” (publicată în M.O. nr.177-184/15 din 10.07.2015)	1	Casa Națională de Asigurări Sociale
17.	Hotărîrea nr.15 din 18.06.2015 „Privind Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice din raionul Dondușeni pe anul 2014” (publicată în M.O. nr.177-184/16 din 10.07.2015)	1	Aparatul președintelui raionului, LT „A. Pușkin” or. Dondușeni, LT „Gaudeamus” or. Dondușeni, LT „Perspectiva” s. Arionești, LT „Prometeu” s. Baraboi, Gimnaziul s. Plop, Gimnaziul „M. Topală” s. Briceni, Gimnaziul s. Scăieni, Gimnaziul „C. Negruzzi” s. Tîrnova, Gimnaziul s. Țaul. Primăriile: or. Dondușeni, s. Arionești, s. Baraboi, s. Briceni, s. Cernoleuca, s. Climăuți, s. Corbu, s. Crișcăuți, s. Dondușeni, com. Elizavetovca, com. Frasin, s. Horodiște, com. Moșana, s. Pivniceni, s. Plop, s. Pocrovca, s. Rediul-Mare, s. Scăieni, com. Sudarca, s. Țaul, com. Teleșeuca, com. Tîrnova
18.	Hotărîrea nr.16 din 18.06.2015 „Privind Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Călărași pe anul 2014” (publicată în M.O. nr.213-22/21 din 14.08.2015)	1	Aparatul președintelui raionului, la AAPL de nivelul I (or.Călărași, satele/comunele Sipoteni, Onișcani, Horodiște, Hîrjauca, Hoginești, Temeleuți, Tuzara, Hirova, Răciula, Pitușca, Bahmut), iar unele entități au fost auditate tematic: IMSP SR, IMSP CMF și 12 instituții de învățămînt
19.	Hotărîrea nr.17 din 19.06.2015 „Cu privire la Raportul de audit privind urmărirea ulterioară a acțiunilor întreprinse de entitățile auditate în vederea executării cerințelor și implementării recomandărilor din Raportul auditului performanței efectuat de Curtea de Conturi în anul 2012 „Activitatea desfășurată de reprezentanții statului, membrii consiliilor societăților comerciale și administratorii acestora este comensurabilă cu remunerarea lor?”” (publicată în M.O. nr.190-196/17 din 24.07.2015)	1	Ministerul Finanțelor; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Economiei; Agenția Proprietății Publice; Consiliul municipal Chișinău; S.A. „Banca de Economii”; S.A. „Franzeluța”; S.A. „Tutun-CTC”; S.A. „Moldtelecom”; S.A. „Apă-Canal Chișinău”

20.	Hotărîrea nr.20 din 25.06.2015 „Cu privire la misiunile de audit asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2014 și asupra datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2014” <i>(publicată în M.O. nr.197-205/18 din 31.07.2015)</i>	2	Ministerul Finanțelor
21.	Hotărîrea nr.21 din 30.06.2015 „Cu privire la Rapoartele de audit asupra conformității Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în exercițiul bugetar 2014 și performanței sistemului instituțional la administrarea mijloacelor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală” <i>(publicată în M.O. nr.213-222/22 din 14.08.2015)</i>	2	Compania Națională de Asigurări în Medicină; fiind acumulate probe cu ieșiri la fața locului și solicitate informații de la Centrul Național de Management în Sănătate, Serviciul Vamal, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale și 13 IMSP: Centrul de Sănătate nr.1 Orhei, Centrul de Sănătate Nisporeni, Serviciul Medical MAI, Agenția Medicală Teritorială Botanică, Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară a USMF „N.Testemițanu”, Spitalul raional Orhei, Spitalul raional Nisporeni, Spitalul Clinic Municipal „Sfînta Treime”, Institutul de Cardiologie, Spitalul Clinic Republican, Centrul Republican de Diagnosticare Medicală, Institutul de Neurologie și Neurochirurgie și Spitalul Clinic de Psihiatrie
22.	Hotărîrea nr.22 din 06 iulie 2015 „Privind Raportul auditului conformității executării devizului de cheltuieli la Banca Națională a Moldovei pe anii 2013-2014” <i>(publicată în M.O. nr.224-233/24 din 21.08.2015)</i>	1	Banca Națională a Moldovei
23.	Hotărîrea nr.23 din 07 iulie 2015 „Privind Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Criuleni pe anul 2014” <i>(publicată în M.O. nr.197-205/19 din 31.07.2015)</i>	1	Aparatul președintelui raionului; primăriile or.Criuleni, satelor/comunelor Măgdăcești, Drâslăceni și Pașcani. De asemenea, unele probe de audit au fost acumulate la: 21 AAPL din cadrul UAT din raionul Criuleni; IFS Criuleni; OCT Criuleni; CÎS
24.	Hotărîrea nr.24 din 07 iulie 2015 „Privind Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Florești pe anul 2014” <i>(publicată în M.O. nr.241-246/25 din 28.08.2015)</i>	1	Aparatul președintelui raionului; primăriile or. Florești, or. Ghindești, satelor/comunelor: Băhrinești, Gura Căinarului, Izvoare, Prajila, Rădulenii Vechi, Roșietici. De asemenea, unele probe de audit au fost acumulate la: 13 AAPL din cadrul UAT din raionul Florești; 5 instituții de învățămînt; IFS Florești și OCT Florești
25.	Hotărîrea nr.25 din 14 iulie 2015 „Privind Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Hîncești pe anul 2014” <i>(publicată în M.O. nr.247-252/27 din 04.09.2015)</i>	1	Aparatul președintelui raionului; primăriile orașului Hîncești, comunelor Cărpineni și Lăpușna, Î.M. „Regia ARA”, Î.M. „Cărpineni Servicii”. De asemenea, unele probe de audit au fost acumulate la: 39 de primării; 49 instituții de învățămînt; 10 ÎM; 9 IMSP; IFS pe raionul Hîncești; Direcția pentru statistică Hîncești; Oficiul Cadastral Teritorial Hîncești, Camera Înregistrării de Stat, filiala Hîncești
26.	Hotărîrea nr.26 din 16 iulie 2015 „Cu privire la Raportul auditului mediului	1	Ministerul Mediului, Agenția „Moldsilva”. De asemenea, unele probe de audit au fost acumulate la: Primăria Chișinău, Î.M. „Grădina

	privind protecția fondului ariilor naturale protejate de stat” (publicată în M.O. nr.241-246/26 din 28.08.2015)		Dendrologică din Chișinău”, Î.S. „Rezervația Naturală Codrii”, Î.S. „Rezervația Naturală Pădurea Domnească”, Primăria Trinca, raionul Edineț, Primăria Criva, raionul Briceni
27.	Hotărîrea nr.27 din 17 iulie 2015 „Privind Raportul auditului situațiilor financiare ale Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială” pe anul 2014”” (publicată în M.O. nr.206-210/20 din 07.08.2015)	1	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
28.	Hotărîrea nr.28 din 17.07.2015 „Cu privire la Raportul auditului TI cu elemente de performanță: „Platforma guvernamentală de registre și acte permissive (PGRAP) asigură atingerea scopului propus?”” (publicată în M.O. nr.247-252/27 din 04.09.2015)	1	I.P. Centrul de Guvernare Electronică; Î.S. „Centrul de Telecomunicații Speciale”. Au fost colectate probe de la următoarele entități: Cancelaria de Stat; Inspectoratul Ecologic de Stat
29.	Hotărîrea nr.29 din 20.07.2015 „Cu privire la Rapoartele auditului conformității gestionării fondurilor publice pe anul 2014 de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și întreprinderile de stat în care exercită funcția de fondator” (publicată în M.O. nr.247-252/28 din 04.09.2015)	2	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Întreprinderile de Stat: „Poșta Moldovei”, „Radiocomunicații”, „MoldData”, Centrul Național pentru Frecvențe Radio”, „Întreprinderea pentru Exploatarea Clădirilor”, „Detașamentul de Pază Paramilitară”, Î.S. „CRIS „Registru””
30.	Hotărîrea nr.30 din 24.07.2015 „Cu privire la aprobarea Raportului auditului conformității gestionării fondurilor publice de către Curtea de Apel Chișinău în anul 2014” (publicată în M.O. nr.247-252/29 din 04.09.2015)	1	Curtea de Apel Chișinău
31.	Hotărîrea nr.31 din 24.07.2015 „Privind Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Drochia pe anul 2014” (publicată în M.O. nr.254-257/31 din 11.09.2015)	1	Aparatul președintelui raionului; Direcția finanțe; primăriile or. Drochia, satelor/comunelor Chetrosu, Gribova, Hăsnășenii Mari; Mîndîc; Nicoreni; Ochiul Alb; Sofia și Șuri. De asemenea, unele probe de audit au fost acumulate la: 19 AAPL din cadrul UAT din raionul Drochia; IFS; DRS și OCT ale raionului Drochia
32.	Hotărîrea nr.32 din 05.08.2015 „Privind auditul situațiilor financiare ale Proiectului „Reforma învățămîntului în Moldova” pe anii 2013-2014” (publicată în M.O. nr.247-252/30 din 04.09.2015)	1	Ministerul Educației, cu acumularea unor probe necesare la Ministerul Finanțelor
TOTAL		36	481

**Opiniile/concluziile exprimate de către auditorii Curții de Conturi în cadrul misiunilor de audit la entitățile auditate în
perioada octombrie 2014 – septembrie 2015**

Nr. crt.	Nr. hotărîrii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii	Opinie cu rezerve privind:		Opinie fără rezerve privind:		Opinie contrară privind:		Refuz de opinie privind:	
				situațiile financiare	conformi- tatea	situațiile financiare	confor- mitatea	situațiile financiare	conformi- tatea	situațiile financiare	conformita- tea
1.	Hotărîrea nr.50 din 31.10.2014	Raportul auditului de performanță „Necesită o regîndire strategică și eficientizare procesul investițional în cadrul autorităților publice locale din mun. Chișinău?”	1	-	-	-		-		-	
2.	Hotărîrea nr.53 din 26.11.2014	Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Taraclia pe anul 2013	1	-	-	-		-		-	
3.	Hotărîrea nr.54 din 28.11.2014	Raportul auditului performanței Fondului pentru Eficiență Energetică „Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor de eficiență energetică sînt modeste”	1	-	-	-		-		-	
4.	Hotărîrea nr.55 din 08.12.2014	Raportul auditului conformității procesului de subvenționare a agriculturii în anul 2013	1	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Hotărîrea nr.56 din 08.12.2014	Raportul auditului tehnologiilor informaționale „Care este rezultatul implementării Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice?””	1	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Hotărîrea nr.58 din 22.12.2014	Raportul auditului conformității privind gestionarea fondurilor publice de către Serviciul de Stat de Curieri Speciali	1	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Hotărîrea nr.59 din 22.12.2014	Raportul auditului conformității privind gestionarea fondurilor publice de către Serviciul de Stat de Arhivă”	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Nr. crt.	Nr. hotărîrii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii	Opinie cu rezerve privind:		Opinie fără rezerve privind:		Opinie contrară privind:		Refuz de opinie privind:	
				situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea
8.	Hotărîrea nr.1 din 27.01.2015	Raportul auditului mediului în domeniul biocombustibililor	1	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Hotărîrea nr.2 din 29.01.2015	Raportul auditului „Generează impact economic și social alocarea fondurilor publice pentru învățămîntul secundar profesional?”	1	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Hotărîrea nr.3 din 30.01.2015	Raportul auditului conformității gestionării patrimoniului public de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și unele entități din subordine pe anii 2013-2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-
11.		Raportul auditului conformității gestionării fondurilor publice de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor pe anii 2013-2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Hotărîrea nr.4 din 20.02.2015	Raportul auditului gestionării fondurilor publice de către Centrul Național Anticorupție în exercițiul bugetar 2014	1	1	-	-	-	-	-	-	-
13.	Hotărîrea nr.6 din 27.02.2015	Raportul auditului performanței „Managementul gestionării Programelor de ajutor social fiind unul funcțional, necesită îmbunătățiri continue”	1	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Hotărîrea nr.11 din 31.03.2015	Raportul auditului performanței „Își îndeplinește adecvat Consiliul Concurenței funcțiile atribuite, cu utilizarea economă a fondurilor alocate în condițiile măsurării și raportării obiective a rezultatelor obținute?”	1	-	-	-	-	-	-	-	-
15.	Hotărîrea nr.12 din 31.03.2015	Raportul auditului situațiilor financiare la Școala profesională nr.8 din mun. Chișinău pe exercițiul bugetar 2014	-	-	-	1	-	-	-	-	-
16.	Hotărîrea nr.13 din 30.04.2015	Raportul auditului conformității gestionării fondurilor publice asociat auditului situațiilor financiare la Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” pe anii 2013-2014	-	-	-	-	-	1	1	-	-

Nr. crt.	Nr. hotărârii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii	Opinie cu rezerve privind:		Opinie fără rezerve privind:		Opinie contrară privind:		Refuz de opinie privind:	
				situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea
17.	Hotărârea nr.14 din 16.06.2015	Raportul auditului Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	Hotărârea nr.15 din 18.06.2015	Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice din raionul Dondușeni pe anul 2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-
19.	Hotărârea nr.16 din 18.06.2015	Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Călărași pe anul 2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-
20.	Hotărârea nr.17 din 19.06.2015	Raportul de audit privind urmărirea ulterioară a acțiunilor întreprinse de entitățile auditate în vederea executării cerințelor și implementării recomandărilor din Raportul auditului performanței efectuat de Curtea de Conturi în anul 2012 „Activitatea desfășurată de reprezentanții statului, membrii consiliilor societăților comerciale și administratorii acestora este comensurabilă cu remunerarea lor?”	1	-	-	-	-	-	-	-	-
21.	Hotărârea nr.20 din 25.06.2015	Raportul auditului asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2014	-	-	1	1	-	-	-	-	-
22.		Raportul auditului datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-
23.	Hotărârea nr.21 din 30.06.2015	Raportul auditului asupra conformității Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în exercițiul bugetar 2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-
24.		Raportul auditului asupra performanței sistemului instituțional la administrarea mijloacelor Fondurilor Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală	1	-	-	-	-	-	-	-	-
25.	Hotărârea nr.22 din 06.07.2015	Raportul auditului conformității executării devizului de cheltuieli la Banca Națională a Moldovei pe anii 2013-2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Nr. crt.	Nr. hotărîrii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii	Opinie cu rezerve privind:		Opinie fără rezerve privind:		Opinie contrară privind:		Refuz de opinie privind:	
				situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea
26.	Hotărîrea nr.23 din 07.07.2015	Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Criuleni pe anul 2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-
27.	Hotărîrea nr.24 din 07.07.2015	Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Florești pe anul 2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-
28.	Hotărîrea nr.25 din 14.07.2015	Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Hîncești pe anul 2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-
29.	Hotărîrea nr.26 din 16.07.2015	Raportul auditului mediului privind protecția fondului ariilor naturale protejate de stat	1	-	-	-	-	-	-	-	-
30.	Hotărîrea nr.27 din 17.07.2015	Raportul auditului situațiilor financiare ale Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială” pe anul 2014”	-	-	-	1	-	-	-	-	-
31.	Hotărîrea nr.28 din 16.07.2015	Raportul auditului TI cu elemente de performanță: „Platforma guvernamentală de registre și acte permissive (PGRAP) asigură atingerea scopului propus?”	1	-	-	-	-	-	-	-	-
32.	Hotărîrea nr.29 din 20.07.2015	Raportul auditului conformității gestionării fondurilor publice pe anul 2014 de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	1	-	-	-	-	-	-	-	-
33.		Raportul auditului conformității gestionării fondurilor publice pe anul 2014 de către întreprinderile de stat în care MTIC exercită funcția de fondator	1	-	-	-	-	-	-	-	-
34.	Hotărîrea nr.30 din 24.07.2015	Raportul auditului conformității gestionării fondurilor publice de către Curtea de Apel Chișinău în anul 2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-
35.	Hotărîrea nr.31 din 24.07.2015	Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Drochia pe anul 2014	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Nr. crt.	Nr. hotărîrii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii	Opinie cu rezerve privind:		Opinie fără rezerve privind:		Opinie contrară privind:		Refuz de opinie privind:	
				situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea
36.	Hotărîrea nr. 32 din 05.08.2015	Raportul auditului situațiilor financiare ale Proiectului „Reforma învățămîntului în Moldova” pe anii 2013-2014	-	-	-	1	-	-	-	-	-
32 HCC		36 Rapoarte de audit	41	1	1	4	-	1	1	-	-

**Informații privind cele mai semnificative modificări/armonizări ale cadrului
legislativ național și celui regulator intradepartamental**

În domeniul bugetar-fiscal:

- în vederea implementării unui mecanism de monitorizare conformă a agenților economici care beneficiază de facilități fiscale și vamale, a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr.693 din 22.08.2014 „Cu privire la modificarea și completarea Anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.1140 din 2 noiembrie 2005”, prin care a fost introdusă Declarația-angajament pentru beneficiarii de facilități fiscale și vamale;
- a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative aferente realizării politicii fiscale și vamale pe anul 2015 și perfecționarea legislației fiscale și vamale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.155 din 08.04.2015 „Privind angajarea răspunderii asupra proiectului legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative”;
- în scopul stabilirii unui mecanism, inclusiv a procedurilor de restituire a facturilor fiscale nefolosite sau deteriorate în cazul anulării înregistrării agentului economic ca plătitor de TVA, a fost elaborat un proiect de Hotărâre a Guvernului privind modificarea Hotărârii nr.294 din 17.03.1998, care vizează acordarea posibilității subiecților impozabili cu TVA la care este inițiată procedura de anulare, a restituirii facturilor (fiscale) nefolosite către organele fiscale.

În sistemul public de asigurări medicale:

- a fost elaborat și avizat, de către părțile interesate, proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la modificarea și completarea anexei la Strategia de dezvoltare a sistemului de sănătate în perioada 2008-2017;
- în proces de elaborare, cu suportul experților, este Strategia de Dezvoltare a Resurselor Umane din Sistemul Sănătății;
- CNAM a elaborat și aprobat Regulamentul privind procedura de monitorizare a realizării contractelor de finanțare a proiectelor investiționale cu suportul Fondului de dezvoltare și modernizare a prestatorilor publici de servicii medicale;
- a fost aprobat Regulamentul cu privire la criteriile și modalitatea de selectare și derulare a proiectelor investiționale finanțate din Fondul de dezvoltare și modernizare a prestatorilor publici de servicii medicale.

În sistemul public de asigurări sociale:

- a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care prevede inclusiv modificarea art.31 alin.(3) din Legea nr.156-XIV din 14.10.1998 „Privind pensiile de asigurări sociale de stat”.

În domeniul managementului financiar-contabil:

- au fost operate modificări și completări în „Instrucțiunea cu privire la evidența contabilă în instituțiile bugetare”, aprobată prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.93 din 19.07.2010 „Privind reflectarea cheltuielilor aferente dezvoltării și mentenanței adaptive a sistemelor informaționale la majorarea costului acestora și ajustarea valorii contabile la valoarea cadastrală a bunurilor imobile gestionate de instituțiile publice”.

Informații detaliate privind rezultatul examinării materialelor Curții de Conturi de către organele de drept

1. Hotărîrea nr.50 din 31.10.2014 „Privind Raportul auditului de performanță „Necesită o regîndire strategică și eficientizare procesul investițional în cadrul autorităților publice locale din mun. Chișinău””

În urma examinării Raportului de audit, în special, a materialelor cu referire la cheltuielile investiționale efectuate la obiectul „Amplasarea compoziției sculpturale în memoria victimelor deportării regimului comunist, cu amenajarea complexă a scuarului existent și reconstrucția havuzului din fața Gării Feroviare” și la obiectul „Amenajarea zonei pietonale pe strada Alexandru Diordiță și a parcajelor publice pe străzile alăturate din sectorul Rîșcani, mun. Chișinău” și a investigațiilor efectuate de către Procuratura Generală, a fost pornită urmărirea (12.03.2015) în cauza penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(1) din Codul penal (*neglijența în serviciu*). Cauza penală a fost expediată Procuraturii Anticorupție pentru organizarea conducerii urmăririi penale.

În același timp, cu referire la constatările auditului privind cheltuielile investiționale la obiectul „Amplasarea compoziției sculpturale în memoria victimelor deportării regimului comunist, cu amenajarea complexă a scuarului existent și reconstrucția havuzului din fața Gării Feroviare”, de către Procuratura Generală a fost dispusă neînceperea urmăririi penale, fiind emisă la 17.03.2015 Ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele unei infracțiuni. Fiind în dezacord cu decizia organului de anchetă, Curtea de Conturi a solicitat Procuraturii Generale verificarea legalității Ordonanței în cauză;

2. Hotărîrea nr.55 din 08.12.2014 „Cu privire la Raportul auditului conformității procesului de subvenționare a agriculturii în anul 2013”

Subiectul privind corectitudinea acordării de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) a subvențiilor unor agenți economici autohtoni a constituit obiectul efectuării unui control din partea Procuraturii Generale. Astfel, materialele remise de CCRM au fost anexate la cele 4 cauze penale pornite de organul de urmărire penală:

- la 19.06.2014 Procuratura mun.Chișinău a pornit urmărirea penală în baza art.196 alin.(4) Cod penal (*cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere*) privind obținerea prin înșelăciune de către factorii decizionali din cadrul unui agent economic și alte persoane neidentificate, în perioada 2012-2013, a banilor publici în proporții deosebit de mari, sub forma subvenționării prin intermediul AIPA;
- la 17.07.2014 a fost pornită urmărirea penală în baza art.248 alin.(5) (*contrabandă*), art.27 (*tentativă de infracțiune*), art.335 alin.(1¹) (*abuzul de serviciu*) din Codul penal pe faptul trecerii, de către factorii de decizie ai unui agent economic, peste frontiera vamală a

Republicii Moldova a ovinelor, prin declararea neautentică în documentele vamale și în alte documente de trecere a frontierei, cu majorarea neîntemeiată a prețului acestora, solicitând de la AIPA acordarea sprijinului financiar în valoare de 9,47 milioane lei;

- la 01.09.2014 s-a dispus pornirea urmăririi penale conform art.243 alin.(3) lit.b) din Codul penal (*spălarea banilor*) în legătură cu faptul că, în cadrul urmăririi penale pornite la 17.07.2014, s-a stabilit că factorii de decizie ai aceluiași agent economic, în procesul comiterii infracțiuni respective, au săvârșit și acțiuni de spălare a banilor prin intermediul unor conturi off-shore;

- la 05.09.2014 procurorii au dispus pornirea urmăririi penale conform art.27, art.335 alin.(1¹) din Codul penal pe faptul tentativei de folosire de către factorii de decizie ai unor agenți economici autohtoni a situației de serviciu în scopul obținerii de la AIPA a sprijinului financiar nerambursabil în proporții deosebit de mari;

3. Hotărârea nr.2 din 29.01.2015 „Cu privire la Raportul auditului „Generează impact economic și social alocarea fondurilor publice pentru învățământul secundar profesional?””

În legătură cu necesitatea apărută în procesul efectuării acțiunilor de urmărire penală, Centrul Național Anticorupție a solicitat de la Curtea de Conturi informația și probele de audit acumulate la Școala Profesională din or.Căușeni.

Materialele se află în proces de examinare;

4. Hotărârea nr.11 din 31.03.2015 „Cu privire la Raportul auditului performanței „Își îndeplinește adecvat Consiliul Concurenței funcțiile atribuite, cu utilizarea economă a fondurilor alocate în condițiile măsurării și raportării obiective a rezultatelor obținute?””

Centrul Național Anticorupție a informat Curtea de Conturi despre examinarea Hotărârii nr.11 din 31.03.2015 și a solicitat materialele cu privire la gestionarea fondurilor publice de către Consiliul Concurenței (*copiile documentelor din evidența contabilă ce atestă remunerarea muncii funcționarilor din cadrul entității*), precum și cele ce reflectă achiziționarea serviciilor de locațiune a spațiilor pentru oficii (*organizarea și desfășurarea licitației publice, cheltuielile suportate de entitate*).

Prin Ordonanța din 24.07.2015 Procuratura Anticorupție a refuzat pornirea urmăririi penale privind pretinsele acțiuni ilicite ale conducerii Consiliului Concurenței, din motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii;

5. Hotărârea nr.13 din 30.04.2015 „Cu privire la Raportul auditului conformității gestionării fondurilor publice asociat auditului situațiilor financiare la Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” pe anii 2013-2014”

Materialele privind situațiile ce presupun indici de fraudă (*acordarea în locațiune a spațiilor libere, neutilizate; neacumularea în deplină măsură a veniturilor din prestarea serviciilor de publicitate*) identificate de auditori în cadrul procesului efectuării auditului public la Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” (IPNA „Teleradio-Moldova”), în temeiul art.29 alin.(2) din Legea nr.261-XVI din 05.12.2008 au fost remise Procuraturii Generale. Materialele nominalizate și probele acumulate de auditori au fost examinate în cadrul ședinței Consiliului de colaborare între Curtea de Conturi și organele de drept (procesul-verbal nr.1 din 23.01.2015).

În data de 24.03.2015 Procuratura Generală a dispus începerea urmăririi penale în baza

art.329 alin.(2) lit.b) din Codul penal (referitor la acordarea în locațiune a spațiilor libere, neutilizate). Efectuarea și conducerea urmăririi penale va fi organizată de către Procuratura Anticorupție.

Un material se află în proces de examinare.

6. Hotărârea nr.23 din 07.07.2015 „Privind Raportul auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Criuleni pe anul 2014”

Hotărârea și raportul de audit au fost remise Procuraturii Generale în conformitate cu pct.2.8 din hotărâre, pentru documentare și posibilă autosesizare.

Materialele se află în proces de examinare.